

İKİ EFENDİNİN UŞAĞI

ALATURKA

Carlo Goldoni'nin "*İki Efendinin Uşağı*" oyunundan

Uyarlayan: Kıvanç Kılınç

Rekin Teksoy'un çevirisinden uyarlanmıştır

18 Mart 2022

CAS

GİRİŞ ŞARKISI

(ZEKÂÎ hariç) TÜM OYUNCULAR

Hoş geldiniz,

Aman ne iyi ettiniz

Hoş geldiniz.

Pek sayın seyircimiz

Zaman kötü ve tatsız, dört bir yanımız keder

Bunca deritle yaşamak, insanı deli eder.

Gülmek gerek arada, o sebepten burada

Temaşamız başlasın, gülelim hep bir arada

Aslen İtalyan işi, bir klasik komedy

Uyarlamış bir kişi, eylemiş alaturka

YAKUP

Bendeniz Tüccar Yakup, Gülnihal'in pederi

GÜLNİHAL

Gülnihal de bendeniz, Dilaver'in zevcesi

DİLAVER

Dilaver benim adım, Gülnihal de kadınım

ALİM

Ben de Alim Seyfettin, babası Dilaver'in

HÜSNÜ

Haksız yere suçlanıp, düşüverdim yollara

Sevdiğim Firuze'yi, bırakıp da ardımda
FİRÜZE

Hüsnü'yü bulmak için, ben de düştüm yollara

İstanbullara geldim, abimin kılığında

YETER

Ay! Bu faslı boş verin, sıkılmasın seyircilerimiz. Bu arada ben de Yeter

Pek tatlı hizmetçiniz!

SADIK

Dostum Yakup Efendi, sağdıçtı nikahımda

Ben Sadık, tanık oldum, kızının nişanında

ALİM SEYFETTİN

Haydi uzatın elleri

YAKUP

Takalım yüzükleri

ALİM SEYFETTİN

Nişan çıksın aradan

YAKUP

Sıra gelsin nikaha

DİLAVER

Bu yüzük bu parmağa takıldıktan sonra ancak ölüm çıkarabilir onu oradan!

GÜLNİHAL

Ah rüyadayım sanki

Kavuşuyoruz Dilaver

DİLAVER

Kavuşuyoruz Gülnihal

Haydi ellerini ver

YETER

Ah darısı başıma

Yalnız kalmasın bu kalpler

Ey güzel güzel allahım

Bana da bir kısmet bir kısmet ver

ALİM SEYFETTİN

Bak dünür şu gençlere

Nasıl da cilveliler

YAKUP

Cilvesiz olmaz mirim

Çok sıkıntı çektiler

ALİM SEYFETTİN

Yüzükler tamam artık

Vaziyetler yerinde

İşi sağlama aldık

Hem ne diyor tarihte

'Ve ma alim cefa ve alim sefa'

Yani diyor her cefa

Mükafat olur sonar

ALİM SEYFETTİN

Efendim, Efendim !

YAKUP

Efendim!

ALİM SEYFETTİN

Bugün burada oğlum Dilaver'le

YAKUP

Kızım Gülnihal için toplandık.

ALİM SEYFETTİN

İkisinin de nişanını yaptık sıra geldi düğüne

YAKUP

E ne diyelim ikisine de

YAKUP- ALİM SEYFETTİN

Hayırlı uğurlu olsun !

YAKUP

Eş dost hısım akraba

Konu komşu dostlara

Kimseye haber vermedim

Biz bize olalım dedim

KORO

Yer içer eğleniriz

Muhabbet ederiz

Boşa masraftır zaten

Şu nişan dediğimiz

YAKUP

Dünür de benim gibi

Hayli alçak gönüllü

Bizlere göre değil

Gösteriş ve gürültü

KORO

Oyunda aşk ve entrika

Mevcuttur ziyadesiyle

Pek de alıştık milletçe

Biz bunları seyretmeye

Tanıtık biz kendimizi

Bu şarkı vesilesiyle

Oyunumuz başlamıştır

İşte nişan sahnesiyle

I. SAHNE – YAKUP’UN EVİ

YAKUP: (*Seyirciye*) Efendim, işin aslı bu evlilik biraz da kısmetimizde varmış. Eğer Edirne'deki komisyoncum Firuz Yadiğâr Bey ölmeseydi kızımı ona verecektim, sevgili damadım da açıkta kalacaktı.

DİLAVER: Kuşkusuz pek talihli bir insanım. Bilmem Gülnihal de bu hususta böyle düşünüyor mu?

GÜLNİHAL: Aşk olsun Dilaver! Seni ne kadar sevdiğimi biliyorsun. Ama ne yapalım gelenek böyle. Ben babama nasıl karşı çıkayım.. Hem o Edirne’li ile sadece babam istediği için evlenecektim. Yoksa gönlümün en derin yerinde yine hep sen olacaktın.

YETER:(*Seyirciye*) Geleneği batsın! Alınıp satılır mal mı ayol kız evladı!

DİLAVER: (*Abartılı*) Öyle olsaydı kim bilir nasıl derbeder olacaktım. Nasıl sefil, nasıl zavallı, nasıl kederli, nasıl bedbaht...

GÜLNİHAL: (*Civelek*) Şapşık yaaa!

ALİM SEYFETTİN: Kurban olduğumun hikmetinden sual olunmuyor işte. Ne diyor Mağripli tefekkür üstadı Kaşmerzade Halid Hüseyin.

KORO: Ne diyor ?

ALİM SEYFETTİN: Allah ! Tahlikkel Elhamın ib nül kalbil le düğün.

KORO: Yani ?

ALİM SEYFETTİN: Her şey yolunda sıra geldi düğüne.

KORO: Hee !

SADIK: Firuz Yadiğâr Bey nasıl ölmüş?

YAKUP: Kılıçla öldürülmüş. Bir gece yarısı. Kız kardeşi yüzünden diyorlar.

SADIK: Edirne'de mi olmuş?

YAKUP: Evet. Kendisini tanır mıydınız yoksa?

SADIK: Tabi tanırdım. Edirne’de uzunca süre lokanta işlettim. Kendisi müdavimlerindendi. Allah taksiratını affetsin.

ALİM: Amin yarabbi.. Ne diyor İran’lı Alimlerden İbnül Selim?

KORO: Ne diyor?

ALİM: Allahül Aleyhül eyvah tahattek tahattek tüh tüh vah vah!

KORO: Yani?

ALİM SEYFETTİN: Ey insanoğlu! Öyle yaşayacağım diye düşünme ecel gelir alır seni vakti gelince. Hem unutma karanlıkta herkes aynı renk diyor!

KORO: Heee!

YETER: *(kapı sesi yapar.)*

YAKUP: Yeter.

YETER: Buyurun efendim.

YAKUP: Kapıya bakıver. *(YETER çıkar)*

YETER: Tabii!

YAKUP: Sadık Beyciğim, malum İstanbul'un en iyi aşçıların başında geliyorsunuz,

SADIK: Estağfurullah

YAKUP: Şöyle içinizden geldiği gibi bize mütevazı bir şeyler hazırlasanız, nişan sofrası niyetine.

SADIK: Tabi.. Evvela ben size bi hünkâr beğendi...

YAKUP: Aman efendim!

SADIK: Bi İmam bayıldı..

YAKUP: Zahmet buyurmayın...

SADIK: O zaman Kadınbudu köfte..

YAKUP: Lüzumu yok efendim. Şöyle içine ekmek doğranabilecek sulu bir şeyler kâfi. Bayat ekmekler ziyan oluyor da hep.

(ZEKÂÎ, arkasından YETER girer)

ZEKÂÎ: Vay vay vay! Bu ne güzel şenlik şadumanlık böyle. Allah uzun ömürler versin efendim!

YAKUP: *(YETER'e)* Kim bu yahu?

YETER: Bilmem. Kapıyı açıverdim içeri dalıverdi.

ZEKÂÎ: *(Gözü GÜLNİHAL'e takılır)* Bu zağrif hanımefendi de kim?

(DİLAVER korumak istemiyle önüne geçer GÜLNİHAL'in)

YAKUP: Kızım!

ZEKÂÎ: Hmmm. Selamlarım.

YETER: Ama nişanlı.

DİLAVER: Benimle!

ZEKÂÎ: Kutlarınız! *(YETER'e)* Siz kim oluyorsunuz peki?

YETER: Hizmetçisiyim.

ZEKÂÎ: Siz de nişanlı mısınız?

YETER: Nişansızım. Ve de ahh ne şanssızım...

ZEKÂÎ: Neden ki?

YETER: Gönlümü kaptıracak birini bulamadım henüz.

ZEKÂÎ: Ben de öyle birini arıyorum gece gündüz.

YETER: Yalnızlıktan bunalıyorum!

ZEKÂÎ: Her gün yalnız uyanıyorum!

YETER: Bahtsızlığıma üzülüyorum.

ZEKÂÎ: Günden güne süzülüyorum!

YETER: Vallahi yaşım geçiyor.

ZEKÂÎ: Vallahi başım dönüyor.

YETER: Hiii! Hasta mısınız?

ZEKÂÎ: Doktor musunuz?

YETER: İyileşecek hastanın doktor ayağına gelirmiş derler!

ZEKÂÎ: Böyle doktoru olan hastalık mı bilirmiş! Adınız ne sizin?

YETER: Yeter.

YAKUP: Yeter be yeter! (*Ambiyans kesilir*) Bir de hizmetçiyle kırıştırıyor iki arada bir derede! Kimsin sen? Ne istiyorsun be adam? Kim gönderdi seni?

ZEKÂÎ: Ver şu müziğimi !

ZEKÂÎ'NİN ŞARKISI

Adam gibi adamım, on uşaktan, on uşaktan, on uşaktan yamanım

Yoksa da han hamamım, olmasa hiçbir malım

Ben Zekâi Sarpasaran, Zekai Sarpasaran

Sadakat benim işim, alemde yok, alemde yok, alemde yoktur eşim

Şanstır benim kardeşim

Zar olsam hep düşeşim, ben Zekâi Sarpasaran,

Zekai Sarpasaran.

ZEKÂÎ: Nerede kalmıştık doktor?

YETER: Şikayetinizi söyleyiveriyordunuz..

YAKUP: (*Ambiyans kesilir*) Cevap versene efendi! Kimsin sen?

ZEKÂÎ: Şarkısını söyledim ya az evvel. Dinlemedin mi beybaba? Efendimin uşağıyım işte. (*Tekrar YETER'e döner, elini kalbine koyar, ambiyans*) Tam şuraya bir sızı giriyor.

YETER: (*Elini onun elinin üstüne koyar*) Ay, tam olarak oraya mı?

ZEKÂÎ: Tam olarak oraya. Bir de sizi gördüğümden beri hızlı hızlı çarpıyor ki sormayın gitsin.

YETER: (*Çılgılık atar.*)

YAKUP: (*Yine keser*) Çattık yahu! Evladım efendin kim?

ZEKÂÎ: Yabancımnın biri işte bey baba buraya gelmek için iznini istiyor. (*YETER'e döner. Ambiyans*) Ölecek miyim doktor?

YETER: Ahh! Zalim! Ben ölüvercem bu gidişle.

YAKUP: (*Işık odasına bağıırır*) Kes şunu be kes, yeter! (*kesilir*)

YETER: Buyurun efendim!

YAKUP: Sana değil ona demiştim ama sana da yeter! (*ZEKÂÎ'ye*) Kim bu yabancı efendi evladım? Adı ne adı?!

ZEKÂÎ: Efendim: Edirneli Firuz Yadiğâr bey

KORO: (*Herkesten şaşkınlık tepkisi*)

ZEKÂÎ: Kendisi şu an aşağıda. Buraya gelmek için iznini bekliyor. (*Işık odasına*) Şu ışığı versene yine. (*YETER'e yönelir, derken YAKUP yanına gelip yakasına yapışır*)

YAKUP: Çek şu ışığı. Gel bakayım buraya. Ne dedin sen demin?

ZEKÂÎ: Efendimin adını sordunuz, söyledim. Bendeniz de: Rize'nin asi fırtınası, Zekâî Sarpasaran!

YAKUP: Bana ne be adam senin kim olduğundan! Efendinin adı ne dedin demin?

ZEKÂÎ: Edirneli Firuz Yadiğâr Bey!

KORO: (*Korkar, şaşırır.*)

YAKUP: Hadi be sen de! Edirneli Firuz Yadiğâr çoktan öldü!

ZEKÂÎ: (*Dehşetle*) Ne? Öldü mü?

YAKUP: Öldü tabii
ya!

ZEKÂÎ: Daha demin hiçbir şeyciği yoktu aşağıda. Ciddi misiniz siz?

YAKUP: Maalesef...

ALİM: Allah taksiratını affet yarabbi..

YETER: Başın sağ olsun!

ZEKÂÎ: Amin! Vah benim efendim. Beş dakikacık yalnız bırakmaya gelmedi demek... Müsaadenizle, ben bir gidip göreyim beyim. (*Çıkar*)

YAKUP: Hadi selamete... Yallah! Yahu Deli midir, kurnaz mıdır nedir?

SADIK: Bence hem deli hem de biraz kurnaz.

YETER: (*Seyirciye*) Giyimi kuşamı düzgün. Böyle kısmet kolay bulunmaz.

GÜLNİHAL: Ya Firuz Yedigâr Bey'le ilgili söyledikleri doğruysa babacığım?

KORO: (*Tepki verir*)

YAKUP: Olur mu yahu öyle şey! Vefatını bildiren mektupları sen de görmedin mi?

GÜLNİHAL: Evet. Gördüm. Ama yine de insanın içini kuşku kaplıyor. Dilaver saadetimiz bozulacak diye çok korkuyorum.

DİLAVER: Sevgili Gülnihal sen her şeyi boş ver. Dirilip gelmiş de olsa fark etmez ki, biz sözlendik artık.

ZEKÂÎ: (*Girer*) Yazıklar olsun be! Yazık...

YAKUP: Hah! Geldi yine tipini sevdiğim..

ZEKÂÎ: Uşağım diye beni hor gördünüz dimi? Demek siz zenginler bizim gibi gariplerle dalga geçip eğleniyorsunuz

YAKUP: N'oldu? Ne var?

ZEKÂÎ: Firuz Yedigâr Bey öldü demediniz mi?

YAKUP: Dedik. N'olmuş?

ZEKÂÎ: N'olmuşu var mı, kendisi aşağıda... Dipdiri, kanlı canlı, sıhhatli ve afiyetli. Hürmetlerini sunmak için icazet bekliyor.

YAKUP: Firuz Bey öyle mi?

ZEKÂÎ: Firuz Bey, evet.

YAKUP: Yedigâr?

ZEKÂÎ: Yedigâr.

YAKUP: Edirneli?

ZEKÂÎ: Edirneli.

YAKUP: Aşağıda ha?

ZEKÂÎ: Aşağıda.

YAKUP: Kanlı canlı?

ZEKÂÎ: Kanlı canlı.

YAKUP: Doğru hastaneye evladım, üşütmüşsün sen kafayı.

ZEKÂİ: (*Seyirciye*) Şeytan diyor yaşına başına bakmadan ver et sopayı! Efendim aşağıda diyorum.

YAKUP: Sen sabır ver!

ALİM: Tamam dünür tamam. Çağır bakalım şunun efendisini. Gelsin bi anlayalım işin aslını.

YAKUP: Haydi, git getir bakalım şu dirilen efendini görelim.

ZEKÂİ: Hayhay! Gidiyorum. Heee! (*Çıkmaya yeltenmişken geri döner*)

KORO: Heee!

ZEKÂİ: Ölüp de dirilmiş olabilir. Ben orasına karışmam lakin öyle aşağıda pek hortlağa benzer yanı yoktu. Buraya gelince kendi gözlerinizle de görürsünüz. Bakalım o zaman siz zenginler bizim gibi gariplerle dalga geçip eğlenebilecek misiniz ?

GÜLNİHAL: Tir tir titriyorum Dilaver. Babacığım neler oluyor?

YAKUP: Bir şey olduğu yok yavrum. Deli işte, zırvalıyor.

ALİM: Telaş etmeyin! Ne diyor İlimperver Davut Efendi :

KORO: Ne diyor ?

ALİM SEYFETTİN: Vallahi canımız çok sikkın diyor.

KORO: (*Telaşlanır. Nida*)

YAKUP: Ya rastgele birini getirirse şimdi Firuz Yedigâr Bey diye?

SADIK: Merak etme sağdıç, ben kendisini tanıyorum gelsin bakalım, o mu, değil mi anlarız.

YETER: (*Seyirciye*) Zavallıcığın hiç de yalancıya benzer bir yanı yok. Bakalım rast gidecek mi işim. Müsaadenizle. (*Çıkar*)

FİRUZE: (*Girer, ALİM'e*) Mektuplarındaki inceliğinizle bu davranışlarınızı hiç bağdaştıramadım Yakup Bey.

YAKUP: Af buyurun, kiminle müşerref oluyorum?

FİRUZE: Edirneli Firuz Yedigâr.

SADIK: (*Seyirciye*) Tövbe bismillah! Bu Firuz Yedigâr değil ki, kız kardeşi Firuze. Bu işin içinde bir iş var.

YAKUP: Aldığımız kara haberdan sonra sizi böyle sapasağlam gördüğüme sevindim. (*ALİM'e*) Lakin hala daha inanabilmiş değilim.

FİRUZE: Biliyorum efendim. Vurulup öldüğüm yönünde bazı söylentiler çıkardılar fakat sadece yaralanmıştım. İşte size dört dostunuzun mektubu.

GÜLNİHAL: Mahvolduk Dilaver!

FİRUZE: Biri bankanızın müdürünün.

DİLAVER: Endişe etme Gülnihal! Canımı veririm, seni vermem ben!

FİRUZE: Bu mektuplar kimliğimi kanıtlar. (*YAKUP mektupları alıp okumaya başlar*)

FİRUZE: (*SADIK'ı görür, seyirciye*) Eyvah, Sadık Bey burada beni muhakkak tanır! (*SADIK'a*) Dostum sizi gözüm bir yerden ısırtıyor gibi.

SADIK: Tabii. Edirne'de tanışmıştık. Sadık Sırvermez'i hatırlamadınız mı yoksa?

FİRUZE: Ah evet! Hatırladım, hatırladım. İstanbul'da n'apıyorsunuz böyle? (*Gizlice*) Yalvarırım ele vermeyin beni.

SADIK: Otelim var, beklerim. (*Gizlice*) N'oluyor allah aşkına?

FİRUZE: Sormayın Sadık Bey. Ağabeyim öldüğü gerçekten doğru. Kimin öldürdüğüyse meçhul. Herkes Hüsnü'den şüpheleniyor. Biliyorsunuz biz Hüsnü'yle birbirimizi seviyorduk fakat ağabeyim Hüsnü'ye karşılık vermemi istemiyordu. Cinayetin üzerine kalmasından korktuğu için beni bile görmeden her şeyini bırakıp İstanbul'a kaçmış. Onun peşinden geldim..

SADIK: İyi de neden Firuz Bey kılığındaınız?

FİRUZE: Ağabeyimin Yakup Bey'den alacakları vardı. Hesap görüp parayı alınca Hüsnü'yü bulmam daha kolay olur diye düşündüm. Sevda ne işler açıyor insanın başına. Ne olur diye düşündüm. N'olur yardımcı olun bana.

SADIK: Merak etmeyin. Elimden geleni yapacağım.

FİRUZE: (*Yüksek sesle*) Harika!

YAKUP: Hepsini okudum. Mektuplar bana Firuz Yedigâr Bey'i tanıtıyor.

FİRUZE: Eğer içinizde hala şüphe varsa beni Sadık Bey'e sorabilirsiniz.

SADIK: (*Sıkıştır.*)

YAKUP: O hâlde size hoş geldiniz diyor ve kuşkulandığım için özür diliyorum Firuz Yedigâr Beyciğim.

GÜLNİHAL: Yani bu bey, Firuz Yedigâr Bey öyle mi babacığım?

YAKUP: Ta kendisi!

GÜLNİHAL: Ahhh! N'olacak bize şimdi Diaver?

DİLAVER: Telaşa kapılma Gülnihal. Benimsin sen!

YAKUP: Ne dersin Alim Seyfettin? Tam vaktinde mi yetişti?

ALİM: Zamanlama biraz manidar oldu dünür. Ne diyor İbn-ül Fülül Efendi:

KORO: Ne diyor ?

ALİM SEYFETTİN: Amişşi yemişşi ivona nemişşi yeee şu haree govehed

Ya ceşşu ya gavat!

KORO: Yani?

ALİM SEYFETTİN: Sinir geldi üstüme bulaşmayın diyor.

KORO: Heeee !

FİRUZE: Yakup Bey, bu hanımefendi, kızınız mı?

YAKUP: Evet, kızım.

FİRUZE: Benimle evlenecek olan?

YAKUP: Evet. (*Seyirciye*) Hah! İşte şimdi köşeye sıkıştım!

FİRUZE: Size saygılarımı takdim edeyim.

GÜLNİHAL: (*Soğuk*) Çok sağ olun...

FİRUZE: Soğuk karşıladı.

YAKUP: Huyu böyle efendim, sıkılığandır biraz.

FİRUZE: Şu beyefendi akrabanız mı?

YAKUP: Evet, yeğenim.

DİLAVER: Hayır efendim! Yeğeni değilim. Gülnihal'in nişanlısıyım!

FİRUZE: NE?!. Gülnihal benimle evlenmeyecek mi ?

YAKUP: Bi dakika, bakın her şeyi açıklayabilirim. Şimdi efendim, sizin başınıza gelen felaketi haber alınca tabiatıyla öldüğünüze inandık Firuz Yedigâr Beyciğim. E hâl böyle olunca ben de kızımı Alim Seyfettin Efendi'nin oğlu Dilaver'e vermiş bulundum Buraya kadar bir sorun yok değil mi ?

DİLAVER- GÜLNİHAL: Yoo!

YAKUP: Bereket siz de tam vaktinde yetiştiniz. Eğer hala istiyorsanız Gülnihal sizindir.

DİLAVER: Neee!

YAKUP: Evladım şansına küs.

DİLAVER: Firuz Yedigâr Bey bir başkasıyla sözlenmiş bir kızla evlenmek istemeyecektir herhalde

FİRUZE: Yok canım! Hiç mi başkasının kokladığı çiçeği koklamadık sanki!

ALİM: Adam bir de gamsız çıktı yahu!

DİLAVER: Bana bakın Firuz Yedigâr Bey! Bugün burada bi nişan yapıldı. Yapıldı mı ? Yapıldı. Gülnihal benimdir benim kalacak! Kalacak mı? Kalacak. Eğer onu benden almaya kalkarsanız kılıcıma davranmak zorunda kalırım. Gülnihal'i isteyenin cesedimi çiğnemesi gerekir. Gerekir mi ? Gerekir.(*Öfkeyle çıkar*)

ALİM: Aferin oğluma ! Geç bakiyim şöyle. Delikanlı bak bakiyim. Sen biraz geç kaldın yavrum, az evvel burada oğlum Dilaver'le kızımız Gülnihal'in nişanını eyledik. Sen hiç Dilbaz Gıyaseddin bilir misin ?

FİRUZE: Yok!

ALİM SEYFETTİN: Aç kulağımı iyi dinle o vakit ! Eşşolu şekşek le oğlum şekşek

FİRUZE: Yani ?

ALİM SEYFETTİN: Düşün anlarsın!

FİRUZE: Hanımefendi siz bir şey demeycek misiniz ?

GÜLNİHAL: Ne diyeyim ki... Siz bana işkence etmeye gelmişsiniz. (*Ağlayarak çıkar*)

YAKUP: (*Arkasındanna bağırır*) O ne biçim laf öyle? İnsan müstakbel kocasına böyle şey der mi!

FİRUZE: Paniğe lüzum yok kızcağız sarsıldı tabi birden. İsterseniz ben otele yerleşeyim sonra burada buluşuruz.

YAKUP: Hay hay efendim müsaade sizin. Ben de gideyim şu kız ile bir konuşayım.

FİRUZE: Allahısmarladık efendim.

YAKUP: Aaa! Bir dakika ! Benden bir isteğiniz var mı?

FİRUZE: Aslında... Yanıma pek fazla para almamışım. Ay sonunda göreceğimiz hesabı şimdi görürsek müteşekkir olurum.

YAKUP: Hayhay efendim. Yalnız veznedar burada değil, gelsin göndereyim.

FİRUZE: Hayhay efendim.

II. SAHNE - BİR SOKAK

ZEKÂİ: (*Seyircilere dert yanar*) Bekle bekle bekle nereye kadar efendim! Elin oğlu bir yere varır varmaz evvela bir otele, lokantaya gider. Mükellef bir yemek yer. Ondan sonra görür işini gücünü. Ben burada bir tas kebabı bi sebzeli kuşbaşılu güveç bi İskender kebabı bekliyorum. Lakin efendim bavulları dahi kayıkta bırakıp eş dost ziyaretine gidiyor. Rize'nin asi fırtınası Zekai Sarpasaran'ın açlığından daha önemli ne işi olabilir allah aşkına. Bi de ne derler bu çalışanlara efendilerinize sevgiyle hizmet edin saygıda kusur etmeyin derler. Halbuki patronlara çalışanlarınızın da birer insan olduğunu unutmayın demeli. Çok da bir şey değil ha çalışanlarınız da birer insan. Hem bu çalışanlar işi gücü bıraksa ne olacak patronlar mı görececek bütün işi gücü? Ulan hakikaten ha! Dünyanın bütün çalışanları birleşip üretimden gelen güçlerini kullanarak kendilerini değersizleştiren bu sisteme karşı baş kaldırıp..

KORO: Şşşttt!

ZEKÂİ: İyi fikir ama düşünmeye değer.. Neyse ne diyorduk? Bi lokanta tabelası mı o gördüğüm ya gözlerim öbür duyularıyla oyuyor, ya da öbür duyularım.. Neyse ben bi gidip bakiyim ne var ne yok. Ya efendim gelirse, amaan gelirse gelsin açlık benim kırmızı çizgim derim, az az sık sık yemezsem gözlerim kararıyor derim. Bir daha bakiyim ne var ne yok.. Ben de beş kuruş yok ki. Ah ulan Zekai sen bu durumlara düşecek adam mıydın be! Ben uşaklık edecek adam mıydım!

HAMAL: Vay belim belim belim...

HÜSNÜ: Söylenme be! Bu işi yapacak güç kuvvet yok sende.

HAMAL: Bu ne be! Tut tut tut düşüyor bavul. Al işte düştü. (*HÜSNÜ de destek verir*)

ZEKÂÎ :Allah uzun ömürler versin beyim.

HÜSNÜ: Delikanlı! Bir el at da şu bavulu otele götürelim.

ZEKÂÎ: Tabi beyim. Bırakın da bavul nasıl taşınırmış göstereyim. Hıı!

HAMAL: Hıh!

HÜSNÜ: Gördün mü bavul nasıl taşınırmış?

HAMAL: Ben nereden bileyim bavul nasıl taşınırmış, ben hamal değilim öyle görüldüğüme bakma. Operacıyım. Ama bizim işlerde para olmadığı için part time hamallık ediyorum.

HÜSNÜ: Operacıymış. Ulan sen ne anlarsın operadan be !

HAMAL: (Hamal şarkı söylemeye başlar. Hüsni korkar.)

HÜSNÜ: (Parayı atar hamal susar.) Çok şükür sustun.

HAMAL: Bu ne be!

HÜSNÜ: Ne yaptın da ne istedin?

HAMAL: Şarkı söyledik o kadar.

HÜSNÜ: (Bi para daha atar.) Sanatçıyı destekleme fonu gibi düşünün.

HAMAL: Yazıklar olsun be! Bu mu? Sanata verilen değer!

HÜSNÜ: Başlatma sanatından! Yürü!

ZEKÂÎ: Ağzına sağlık!

HÜSNÜ: Gel buraya gel nasıl bir otel burası !

ZEKÂÎ: İyi bir otele benziyor. Yatakları yaylı, aynaları sırlı. Yemekleri de lezzetli olmalı çünkü mis gibi kokuyor. Garsonla da konuştum padişahlar gibi ağırlayacaklar sizi.

HÜSNÜ: Adın ne senin?

ZEKÂÎ: Rize'nin asi fırtınası: Zekâi Sarpasaran!

HÜSNÜ: Ne iş yaparsın sen?

ZEKÂÎ: Uşaklık ediyorum.

HÜSNÜ: Var mı bu aralar efendin?

ZEKÂÎ: Bu aralar... Yok sayılır. (*Seyirciye*) Yalan sayılmaz, diğer efendim ortalıkta yok.

HÜSNÜ: Ee o zaman ben İstanbul'da kalana kadar..

ZEKÂÎ: Kabul! Aylığım ne olacak?

HÜSNÜ: Ne kadar istersin?

ZEKÂÎ: Diğer efendim... Yani sizden bir önceki efendim aylık on beş lira verir, giderlerimi karşıladı.

HÜSNÜ: Kabul, verdim gitti.

ZEKÂÎ: Olmadı! Sizin biraz daha fazla vermeniz gerek.

HÜSNÜ: Ne kadar fazla?

ZEKÂÎ: Günde bir mecrediye... Tütün parası.

HÜSNÜ: Kabul, verdim gitti!

ZEKÂÎ: Ben de kaldım gitti.

HÜSNÜ: O zaman ilk iş postaneye gidip benim adıma mektup var mı bak. Hüsnü Bülbül adına mektup varsa hemen al buraya getir.

ZEKÂÎ: Tabi beyim. Siz de bu arada yemeği söyleyin.

HÜSNÜ: Söylerim. (*Seyirciye*) Biraz tuhaf gibi görünse de becerikliye benziyor. Sevdim ben bu herifi. (*Çıkar*)

ZEKÂÎ: (*Parmaklarıyla hesaplamaya çalışır*) Günde bir mecrediye ayda otuz mecrediye eder. Otuz mecrediye... Yedi lira etse. On beş de aylığım. Aman! Zaten diğer efendimin on kaime falan verdiği yalan. On kaime.. Aman! Bak o Edirne'li efendim nereye gitti belli değil. Ama bu efendim hemen yemek söylemeye gitti. Ben şimdi yeni efendim için postaneye gideyim. (*Tam çıkacakken FİRÜZE ve SADIK girer*)

FİRÜZE: Aferin sana! Demek böyle beklersin beni!

ZEKÂÎ: Bekliyorum işte efendim gittiğinizden beri.

FİRÜZE: Neden dediğim yerde değil de burada beklersin serseri?

ZEKÂÎ: Açlıktan bir hal geldi. Dolanıp bastırayım dedim midemdeki sesleri!

FİRÜZE: Fellik fellik seni arıyorum yarım saattir. Bir de cevap yetiştiriyor saygısız!

ZEKÂÎ: (*Seyirciye*) Bakın hiç umurunda mı açlığım. Taş kalpli! Vicdansız!

FİRÜZE: Neyse. Şimdi doğru kayığa git. Bavulu al otele götür.

SADIK: Otel işte şurada.

ZEKÂÎ: (*Seyirciye*) Hah! Bahtsız bedevilik diye buna denir! Aynı otele gidiyor!

FİRÜZE: Bir de postaneye gidip bana mektup gelmiş mi diye bak. Hatta hem benim adıma hem de kız kardeşim Firuze adına gelmiş mi diye bak. Hastalandı da kızcağız benimle gelecekti, gelemedi.

SADIK: (*FİRÜZE'ye*) Nasıl hem kendi adınıza hem de sahte kimliğinize mektup bekleyebiliyorsunuz?

FİRÜZE: Edirne'deki uşağıma bana mektup yazmasını istemiştim. Hangi isme yazacağını bilmiyorum ki. (*ZEKÂÎ'ye*) Hala burada mısın sen ? Önce postaneye sonra kayığa git. (*SADIK ile çıkarlar*)

ZEKÂÎ: Vay be! Herkes bir efendi ararken ben iki tane birden buldum.

KORO: İyi bok yedin! Aptal kafa!

ZEKÂİ: Niye? İkisine birden hizmet edilmez mi?

KORO: Şapşal! İkisinden biri er geç fark etmez mi?

ZEKÂİ: İkisine de hizmet edersem her öğün çifte yemek yiyip her ay çifte maaş alırım.

KORO: Ama işler bir karışırsa çifte dayak yiyip ikisinden de kovulduğunla kalırsın!

ZEKÂİ: Amaaan! Kovarlarsa kovsunlar! Benim gibi uşağa efendi mi yok! Elimi sallasam ellisi.

KORO: Bak işte bu kibir günahların en tehlikelisi!

ZEKÂİ: Amaaan ! Kafamı karıştırıp durmayın be gidin! Bir gün bile süreceksin deneyeceğim bu iki efendiye de hizmet etmeyi. Hem sonu karlı bu işin. Ben şimdi iki efendim için de postaneye gideyim. *(Dilaver girer, Zekâi'yi görür)*

DİLAVER: Firuz Yedigâr Bey'in uşağı değil miydi bu mikrop?!. *(ZEKÂİ'ye)* Delikanlı bakar mısın?

ZEKÂİ: Buyursunlar?

DİLAVER: Efendin hangi cehennemde?

ZEKÂİ: Şu cehennemde. *(Otel tabelasını gösterir)*

DİLAVER: Çabuk, efendine gidip kendisiyle görüşmek istediğimi söyle. Delikanlı bir insansa buraya gelsin.

ZEKÂİ: Ama benim..

DİLAVER: Haydi çabuk! *(Elinin tersiyle "haydi uza" jesti yapar)*

ZEKÂİ: İyi de, hangi-

DİLAVER: Haydi haydi! *(Aynı jest)*

ZEKÂİ: Yahu benim iki tane ef-

DİLAVER: Acele et! *(Aynı jest)*

ZEKÂİ: İki tane ..

DİLAVER: Hala burada mısın sen? Haydi git! *(Jest)*

ZEKÂİ: *(Seyirciye)* Haydaa hangi efendime söyleyeceğime söylemedi. Neyse. Ben yolda kimi görürsem onu gönderirim. *(Çıkar)*

DİLAVER: Bu Firuz Yedigâr denen adamın etrafta dolaşmasına kat'iyen müsaade edemem! Ölümünden bir kez kurtulmuş olması bir daha kurtulacağı anlamına gelmiyor. Ya Gülnihal'imden vazgeçer ya da benimle hesaplaşmayı göze alır.

HÜSNÜ: Beni görmek istemişsiniz beyefendi.

DİLAVER: Ayy! Sizinle tanışma şerefine nail olduğumu hatırlamıyorum.

HÜSNÜ: Daha demin giden uşak bana meydan okuduğunuzu söyledi.

DİLAVER: Yanlış anlamış olmalı. Efendisini görmek istemiştım.

HÜSNÜ: İyi ya, efendisi benim.

DİLAVER: Efendisi siz misiniz?

HÜSNÜ: Evet.

DİLAVER: Siz?

HÜSNÜ: Evet.

DİLAVER: Efendisisiniz?

HÜSNÜ: Evet.

DİLAVER: Şu gidenin?

HÜSNÜ: Evet.

DİLAVER: Hay Allah. Af buyurunuz lakin uşağınız ya bu sabah gördüğüm bir uşağa tıpatıp benziyor ya da bir başkasına daha uşaklık ediyor.

HÜSNÜ: Yanılırsınız. Benim uşağım o.

DİLAVER: Rahatsızlık verdim. Özür dilerim... Buralı mısınız?

HÜSNÜ: Edirneliyim.

DİLAVER: Benim aradığım zat da Edirneliydi.

HÜSNÜ: Hemşerimse belki tanırım. Eğer size karşı bir kusur işlediyse, müsaadenizle aranızı bulurum.

DİLAVER: Firuz Yedigâr Bey'i tanır mıydınız?

HÜSNÜ: (*Tedirgin*) Evet, tanırdım.

DİLAVER: Kendisi bu sabah söz kestiğimiz müstakbel zevcemi, babasının verdiği bir söze dayanarak elimden almaya kalkıştı.

HÜSNÜ: Boşuna telaş edersiniz. Müstakbel zevcenizi elinizden alamaz. Çünkü öldü.

DİLAVER: Evet, herkes öldü sanıyordu ama bu sabah çıkageldi ve başımıza bela kesildi.

HÜSNÜ: Şaşırtıyorsunuz beni.

DİLAVER: Ben de şaşırdım sizin gibi.

HÜSNÜ: Bana inanın, gerçekten öldü.

DİLAVER: Asıl siz bana inanın, bu gözler bu sabah Firuz Yedigâr Bey'i gördü.

HÜSNÜ: Namümkün... Yanılıyorsunuz!

DİLAVER: İnatla inanmıyorsunuz.

HÜSNÜ: Belki de karıştırırsınız.

DİLAVER: Dinlemiyorsunuz. Nişanlımın babası Yakup Bey'in elinde Firuz Yedigâr Bey olduğuna ilişkin kesin kanıtlar var!

HÜSNÜ: (*Seyirciye*) Kesin kanıtlar ha!.. Demek ölmemiş!

DİLAVER: İkimizden biri ya Gülnihal'imden ya da hayatından vazgeçecek.

HÜSNÜ: (*Seyirciye*) Yağmurdan kaçarken doluya tutuldum.

DİLAVER: Bu otelde kalacaktı. Belki de karşılaşırsınız.

HÜSNÜ: (*Seyirciye*) Allah muhafaza!

DİLAVER: Neyse. Eğer onunla karşılaşırsanız, Gülnihal'den vazgeçmesinin hakkında en hayırlısı olacağını söylersiniz. Ben Alim Seyfettin Efendi'nin oğlu Dilaver. Memnun oldum.

HÜSNÜ: Dostluğunuzdan mutluluk duyacağım.

DİLAVER: Sağ olun. Adınızı bahşetmeyecek misiniz?

HÜSNÜ: (*Seyirciye*) Kendimi ele vermemeliyim. (*DİLAVER'e*) A- b-c (*içinden alfabeyi sayar.*)
Usman Tahsin, saygılar sunar.

DİLAVER: Saygılar bizden Usman Tahsin bey. (*Çıkar*)

HÜSNÜ: Böğründen böbreklerine kadar giren bir kılıç nasıl olur da öldürmez onu?!. Üstelik kanlar içinde yerde yatarken görmüşler. Demek ölmemiş ne demek kılıç can alıcı bir yere değmemiş, teyete geçmiş. Aramızdaki husumetten mütevellit derhal İstanbul'a kaçmam gerçeği öğrenmemi engellemiş olabilir. . Madem ölmemiş, yapılacak en doğru şey, bir an evvel Edirne'ye gidip cananım Firuze'nin acısını dindirmek. Kim bilir ne çok göz yaş döküyordur benim yüzümden.. (*ZEKÂİ, FİRUZE'nin bavalıyla girer. HÜSNÜ'yü görür*)

HÜSNÜ: Zekai !

ZEKÂİ: Buyrun efendim!

HÜSNÜ: Benimle Edirne'ye gelmek ister misin Zekâî?

ZEKÂİ: Ne zaman?

HÜSNÜ: Hemen şimdi.

ZEKÂİ: Yemek yemeden mi?

HÜSNÜ: Yahu yiyip öyle gideriz.

ZEKÂİ: Ohh! Yemekte düşünürüm.

HÜSNÜ: Postaneye gittin mi?

ZEKÂİ: Gittim.

HÜSNÜ: Bana mektup var mıydı?

ZEKÂİ: Vardı.

HÜSNÜ: Getirdin mi?

ZEKÂİ: Getirdim.

HÜSNÜ: E nerede hani, versene!

ZEKÂİ: Vereyim. *(İki mektup çıkarır. Seyirciye)* Hah! Sıçtık yine! İki efendimin mektubunu da aynı yere koymuşum. Nasıl ayıracağım şimdi?

HÜSNÜ: Versene be adam!

ZEKÂİ: Okuma yazmam da yok ki... Allah kerim! Efendim, ben şimdi postaneye sizin mektubunuzu almaya gittim. Bunda hiçbir sorun yok.

HÜSNÜ: Yok.

ZEKÂİ: Sonra yolda bi uşak arkadaşına rastladım. Dedi ki 'Benim efendime de mektup gelmiş bakar mısın? Alır mısın? Dedi. Alırım dedim. Elime mi yapışır. Şimdi efendim bunlardan biri sizin, diğeri diğeri efendi.. Yani yolda karşılaştığım uşaklık yapan arkadaşımın efendisinin. Ama hangisi sizin bilmiyorum. hangisi sizin hangisi diğeri efendimin- yani hangisi benim arkadaşım olan uşağın efendisinin bilmiyorum.

HÜSNÜ: Tamam sen ver ikisini de. Kendiminkini alıp öbürünü geri veririm. *(Mektupları alır. Şok olur. Seyirciye)* Gözlerime inanmam Firuze'ye yazılmış bi mektup bu! *(ZEKÂİ'ye)* Zekai ! Senden efendisinin mektuplarını almanı isteyen arkadaşın kim?

ZEKÂİ: Uşağın biri işte efendim... Adı... Satılmış.

HÜSNÜ: Kimin uşağı bu?

ZEKÂİ: Bilmiyorum ki.

HÜSNÜ: Senden efendisinin mektuplarını almanı istediğine göre adını da söylemiştir.

ZEKÂİ: *(Seyirciye)* Adam haklı... *(HÜSNÜ'ye)* Söylemişti ama unuttum.

HÜSNÜ: Mektubu nasıl aldın öyleyse?

ZEKÂİ: Sen salaksın unutursun deyip bi kâğıda yazıp vermişti.

HÜSNÜ: *(Seyirciye)* Adam haklı. Mektubu nasıl verecektin?

ZEKÂİ: Meydanda buluşuruz demiştik

HÜSNÜ: *(Seyirciye)* Yine kulbunu buldu. *(ZEKÂİ'ye)* Ben bu mektubu açacağım.

ZEKÂİ: Olur mu efendim! Her mektup açılmaz özel hayat diye bir şey var sonuçta.

HÜSNÜ: Mektup bir yakınımaya yazılmış. Beni de ilgilendiriyor olabilir. Yani özel değil, genel genel! *(Mektubu açar)*

ZEKÂİ: *(Seyirciye)* Aha! açtı!

HÜSNÜ: (*Mektubu okur, seyirciye*) Gözlerime inanamıyorum. Firuze erkek kılığına girmiş İstanbul'a gelmiş beni bulmak için. Demek ki beni gerçekten seviyor. Zekai!

ZEKÂİ: Efendim! (Bakmaz)

HÜSNÜ: Zekai !!

ZEKÂİ: Efendim! (Bakmaz)

HÜSNÜ: Zekai !!

ZEKÂİ: Buyurun!

HÜSNÜ: Al şu mektubu Satılmış'ı bul! Efendisi kadın mı erkek mi öğren, hatta getirebilersen buraya getir bak ikinize de bol bol bahşış vereceğim.

ZEKÂİ: Mektubu verin getireyim

HÜSNÜ: Bak bütün ümidim sensin.

ZEKÂİ: Peki ben şimdi bunu böyle açık mı vereceğim?

HÜSNÜ: Yahu istemeden açtım dersin, büyütme bu kadar

ZEKÂİ: Edirne'ye gitmeyecek miyiz ?

HÜSNÜ: Yok! Şimdilik buradayız. Firuze'de ağabeyi de İstanbul'da. Ağabeyiyle karşılaşırsa yandı kızcağız, onu derhal bulmalıyım. Sen de Satılmış'ı unutma!

ZEKÂİ: Tabi efendim. Adamın akli mektupta kaldı. Ne yazıyordu acaba? Ben şimdi bunu nasıl böyle açık vereceğim? Bir saniye .. Heh ama bir de bunun mühürlenmesi lazım. (Seyirciye- oyuncu her temsil farklı doğaçlıyor, aşırı yetenekli) Mektup mühürlemeyi biliyor musun ? Yenge sen Mektup mühürlemeyi biliyor musun ? Dayı sen biliyor musun ? O zaman izleyeceksiniz ve öğreneceksiniz. Bu da size bi hayat dersi. Eskisinden iyi oldu ha!

FİRUZE: (*Girer*) Zekâi! Benim bavulum mu o?

ZEKÂİ:Evet efendim.

FİRUZE: İyi. Postaneye gittin mi?

ZEKÂİ: Gittim!

FİRUZE: Bana mektup var mıydı?

ZEKÂİ: Maalesef. Ama kız kardeşinize bir mektup vardı.

FİRUZE: Hah! Versene.

ZEKÂİ:Veriyim efendim. Haydi !

FİRUZE: Açılmış bu!

ZEKÂİ: Açılmış mı? Olamaz!

FİRUZE: Tükürüklenmiş!

ZEKÂÎ: Mümkün değil!

FÎRUZE: Mümkün değil öyle mi? (*Döver*)

ZEKÂÎ: Açıklayabilirim. Postanede gittiğimde benim adıma da mektup vardı. Ben kendiminkini sizinki sanıp açmışım efendim.

FÎRUZE: Hmmm. Böyle olduysa sorun yok.

ZEKÂÎ: Aynen öyle oldu efendim.

FÎRUZE: Peki ne yazıyor gördün mü?

ZEKÂÎ: Okuma yazmam yok ki efendim.

FÎRUZE: Kimseye göstermedin ya?

ZEKÂÎ: Aaaa. Haşaa!

FÎRUZE: Yalan söyleme sakın!

ZEKÂÎ: Hiii. Zinhar!

FÎRUZE: (*Seyirciye*) İnşallah doğru söylüyordur.

ZEKÂÎ: (*Seyirciye*) Bunu da atlattık.

FÎRUZE: Neyse sen şimdi bavulu aç giysileri şöyle bi havalandır, yemeği ben dönünce yeriz. (*Seyirciye*) Yakup Bey de ortalarda yok. Güya para gönderecekti. (*Çıkar*)

ZEKÂÎ: Bu vartayı da atlattık! Ben var ya kendimin efendisi olsam aylığıma tam beş lira zam yapardım! (*Bavulu otele götürür*)

YAKUP: (*Girer, ağlamaktadır, ZEKÂÎ'ye seslenir*) Bakar mısın delikanlı?

ZEKÂÎ: (*Bavulu bırakıp döner*) Buyursunlar bey baba?

YAKUP: Efendin otelde mi?

ZEKÂÎ: Maalesef.

YAKUP: Nerede peki?

ZEKÂÎ: Bilmiyorum.

YAKUP: Peki dönecek mi bu sıralar?

ZEKÂÎ: Hiç bilmiyorum.

YAKUP: O hâlde... Al bu keseyi... Dönünce efendine verirsin... İçinde tam... Yüz altın var!

(*Evladından ayrılır gibi hüüzünle vedalaşır keseyle, keseyi verip hızla çıkar*)

ZEKÂÎ: Vereyim bey baba.

YAKUP: Sana pek güvenmedim. Al keseyi.

ZEKÂÎ: Bir dakika, bir dakika! Dur beybaba! Benim iki tane efendim var. Haydaa o da hangi efendime vereceğimi söylemedi.

HÜSNÜ: (*Girer*) Bulabildin mi Satılmış'ı.

ZEKÂÎ: Bulamadım ama yüz altınlık bir kese buldum.

HÜSNÜ: Yüz altın mı, nerden buldun?

ZEKÂÎ: Bilmem. Bir ihtiyar verdi. Pek ağlamaklıydı hali.

HÜSNÜ: Neymiş peki derdi?

ZEKÂÎ: Bilmem ki... Siz bi yerden para bekliyor muydunuz ?

HÜSNÜ: Evet. Bir tüccara mektup getirmiştim.

ZEKÂÎ: O zaman bu kese sizin.

HÜSNÜ: Keseyi verirken ne dedi?

ZEKÂÎ: Efendine ver, dedi.

HÜSNÜ: Efendin ben değil miyim?

ZEKÂÎ: (*Seyirciye*) Ötekinden haberi yok ki.

HÜSNÜ: Mektup getirdiğim tüccar olmalı.

ZEKÂÎ: Odur mutlaka. (*Keseyi verir*)

HÜSNÜ: Satılmış'ı unutma!

ZEKÂÎ: Tabi efendim.

ZEKÂÎ: Bereket bu kez yanılmadım. Keseyi doğru efendiye verdim. (*Arkasından çıkar*)

III. SAHNE - ALİM SEYFETTİN'İN EVİ

(*ALİM öfkeyle volta atarak seyirciye dert yanmaktadır*) Sabır ver! Ulan sende hiç ar, haya, namus, şeref, haysiyet, yok mu be adam! Kurban olduğum rabbim akıl dağıtırken sen nerelerde avarelik ediyordun da böyle bir mahlukata dönüşüverdin! Ahmak! Sersem ! Salak! (*Seyirciden utanır, çok öfkelendiği için*) kusura bakmayın efendim. Sizinle bir ilgisi yok. Öfkeme yenik düştüm. Hoş geldiniz. Ama gördünüz değil mi? Nasıl herkesin içinde fırlıdak gibi dönüverdi Yakup Bey. Olacak iş mi yahu? Olacak iş mi? (*Tekrar yükselir*) Mevta bildiğimiz adamın teki çıkıp benim biricik aslan oğlumun mes'ud istikbaline mani oluyor! Neyse... (*Yine sakinleşir*) Ne diyor Dulkadiroğullarının meşhur alimi Bozkurt Bey'in bacanağı Köse Mutaf Efendi ne diyor? “ Minezübillahi 5N1K Mişteiyeah Çikolata Helva.” (*Arapça uydurur*) yani: Size karşı kusur işleyen bir ahabımız olduysa onu doğruya yönlendirirken tatlı dili esirgemeyin. Doğru söylüyor. Ben de öyle yapacağım. Dilaver! Dilaver Oğlum! Hey Allahım gel bir de şimdi bu çocukla uğraş. Allahım sen sabır! O da bir yerlerde ağlıyordur zahir. Hisli çocuk, babasına çekmiş. Ben gidip şu Yakup Beyi bulayım. İnşallah mutlu bir haber vereceğim oğluma. (*Çıkar*)

IV. SAHNE YAKUP'UN EVİ

GÜLNİHAL

(Girer) İstemiyorum işte, istemiyorum!

YAKUP

(Girer) İstesen de istemesen de evleneceksin Firuz Yedigâr Bey'le!

GÜLNİHAL

Ahh! Allah'ım ne kara bahtım, ne kör talihim varmış böyle!

YAKUP

Firuz Yedigâr Bey seni istediğinde sordum, istemem dememiştin!

GÜLNİHAL

İsterim de dememiştim. Sana saygısızlık etmek istememiştim.

YAKUP

Sen nasıl uygun görürsen babacığım, demiştin. Ben de böyle uygun gördüm!

GÜLNİHAL

Keşke o gün gönlümden geçenleri sana söyleseymişim.

YAKUP

Haşa! Öyle deme kızım. Belki zamanla seversin Firuz Yedigâr Bey'i.

GÜLNİHAL

Asla! Kimseye karşı hissedemem Dilaver'e hissettiğim sevgiyi.

YAKUP

Zamanla unutursun yavrum! Üzülme meleğim.

GÜLNİHAL

Asla! Zamanla daha da büyüyecek sevgim!

YAKUP

Hiç, şu kadayık da mı beğenmiyorsun Firuz Yedigâr Beyi?

GÜLNİHAL

Hiç, şu kadayık bile beğenmiyorum o kaba Edirneliyi!

YAKUP

Yahu rahmetli validenle ben de birbirimizden hoşlanmıyorduk. Lakin babalarımız anlaşıp izdivacımızı kararlaştırmca, bize onların kararına uymak düştü. Sonra nasıl sevdik, nasıl aşkla, muhabbetle geçti yıllarımız. Senin gibi bir ay parçamız oldu sonra. Zamanla olur evladım.

GÜLNİHAL

Kederden, hüzünden adeta eriyorum!

YAKUP

(*Seyirciye*) Bir yandan da kızcağıza hak veriyorum.

GÜLNİHAL

Öyle büyük ki Dilaver'in kalbimdeki yeri!..

YAKUP

(*Seyirciye*) Lakin ondan daha büyüktür Firuz Yedigâr'ın serveti!

YETER

(*Girer*) Firuz Yedigâr Bey geldi efendim. Sizi görmek istiyor.

YAKUP

Tabii. Buyursun gelsin. (*GÜLNİHAL'e*) Bak, gördün mü, iyi insan lafının üstüne gelirmiş.

GÜLNİHAL

Ya da iti an çomağı hazırla! (*YETER kikirdeyip çıkar*)

YAKUP

Hii! O ne biçim laf öyle. Duymamış olayım. Sakın onun yanında da böyle şeyler söyleme biber sürerim ağzına haa!

FİRUZE

(*Girer*) Selamünaleyküm!

YAKUP

Ve aleykümesselam! İçinde yüz altın olan keseği aldınız mı Firuz Yedigâr Bey?

FİRUZE:

Yoo. Almadım.

YAKUP

(*Adeta yangın paniğiyle*) Nee? Almadınız mı? Nasıl almadınız? Getirdim ben! Yarım saat önce getirdim! Otele getirdim! Kendim getirdim! Uşağınıza verdim! Demiştiniz ki-

FİRUZE

(*Keser*) Efendim. Otele gitmedim daha. Gidince, verir. (*yakup sakinleşir*) Gülnihal Hanım biraz tuhaf görünüyor. İsterseniz bizi baş başa bırakın. Gönlünü almak isterim.

YAKUP

Peki. Bir gidip gelirim. (*Seyirciye*) Her çareyi denemek lazım tabii.

(*GÜLNİHAL'e*) Kızım ben birazdan dönerim, sen de müstakbel beyinle tatlı tatlı konuş. (*Çıkar*)

FİRuze

Gülnihal Hanım size söy..

GÜLNİHAL

(*Tragedya jestleriyle*) Sakın!

FİRuze

Bakın, Gülnihal Hanım..

GÜLNİHAL

(*Tragedya jestleriyle*) Sakın!

FİRuze

Ben sandığımız gibi-

GÜLNİHAL

(*Aynı şekilde*) Sakın! Sakın yaklaşmayın!

FİRuze

Ama siz hiç-

GÜLNİHAL

(*Aynı şekilde*) Sakın!

FİRuze

Ama-

GÜLNİHAL

(*Aynı*) Sakın!

FİRuze

Eeeh! Oynamıyorum ben yahu! (*Şapka, bıyık vs erkek aksesuarlarını sinirle yere atar, GÜLNİHAL "oynamıyorum" a istinaden döndüğünde bıyıksız vs FİRuze'yi görür ve muazzam bir şaşkınlık tepkisi*)

GÜLNİHAL

Aman Allah'ım! Siz... kadınsınız!

FİRuze

İki dakika dinleseydiniz ben de bunu söyleyecektim! Firuz Yedigâr Bey değilim ben.

Kız kardeşiyim: Firuze.

GÜLNİHAL

Peki niçin benimle evlenmek istiyorsunuz? (*FİRUZE derin bir iç geçirir ya da herhangi bir "aptala çattık" jesti*) Şaka yaptım yahu. Peki ağabeyinize ne oldu?

FİRUZE

Maalesef öldüğü doğru... Aşık olduğum adamın onu öldürdüğü söylentisi yayıldı.

GÜLNİHAL

Siz de aşksınız demek?

FİRUZE

Aşığım . Sırrımı size açıklamakla tedbirsizlik etmiş oldum ama aşığın halinden en iyi aşık anlar.

Sırrımı kimseye söylerseniz...

GÜLNİHAL

Yooo yoo. Sizi temin ederim

FİRUZE

Maazallah ağzınızdan kaçırırvererseniz

GÜLNİHAL

Kimseye söylemem

FİRUZE

Söz mü?

GÜLNİHAL

Söz. Dilaveeer!.

FİRUZE

La havle ve la... Demin ne sözü verdiniz bana?

GÜLNİHAL

Sırrınızı kimseye söylemeyeceğim.

FİRUZE

E şimdi Dilaver'e söylemeye gidiyorsunuz?

GÜLNİHAL

(*Civelek*) Yaa ama Dilaver kimse değil ki... O benim bebişim.

FİRUZE

Dilaver'e bile! Kimseye!

(Bir yandan bıyığı vs geri takar) (Ellerini uzatır, GÜLNİHAL çekinir) N'oldu?

GÜLNİHAL

Bıyığı takınca birden şey oldu...

FİRUZE

Deminden beri söylüyorum ben de sizin gibi bir kadını işte. En iyisi daha akılda kalıcı kanıtlar göstereyim. İnanmayacak gibisiniz. *(Gömleğinin önünü açmaya yeltenir. Gülnihalin üzerine gider)*

GÜLNİHAL

Lütfen kusura bakmayın. Bir düş gibi geliyor tüm bu olanlar. *(Ellerini tutar)*

YAKUP

(Girer) Ooo! Çifte kumrulara bakın hele! (GÜLNİHAL'e) Aferin! Hemencecik mercimeği fırına vermişsiniz.

FİRUZE

Onun gönlünü alırım dememiş miydim size?

YAKUP

Vallahi beş dakikada ayarı vermişsiniz!

GÜLNİHAL

(Seyirciye) Sanırsam daha da zorlaştı şimdi durum.

YAKUP

Eee! Artık düğünü kararlaştırmaya geldi iş!

GÜLNİHAL

Yoo! Bu kadar acele etmeyin babacığım.

YAKUP

Yaa! Siz burada el ele diz dize oturun, ben acele etmeyeyim ha? Olmaz!

FİRUZE

Daha hesap görecektik.

YAKUP

Hallederiz. Beş dakkalık iş!.

GÜLNİHAL

Ama Babacığım Dilaver üzülecek..

YAKUP

Ne demek yani? Bir tane yetmiyor mu? İki koca mı istiyorsun? Yarın her şey olup bitecek.

GÜLNİHAL

Ama babacığım...

YAKUP

Aması maması yok. Bitti bu iş.

FİRUZE

Yakup Bey...

YAKUP BEY'İN ŞARKISI

Yakup Bey yok artık, bana baba de damadım

Demek inadı bıraktık, aferin be güzel kızım

İzninizle çıkayım, Dilaver'i bulayım ben

Her şeyi anlatayım, vazgeçsin Gülnihal'imden

(Seyirciye)

Gördüğünüz üzere, işler girdi düzene

Zengin damadım oldu, ne mutlu bendenize

Damadı neleyeyim, Zengin değilse eğer

Aştansa zenginliğe, vermeli bence değer

Varsa mal mülk, para pul, o yuva sağlam olur

Evlilik ortaklıktır, aşk olmasa da olur

V. SAHNE – YAKUP'UN AVLUSU

(ALİM girer, sahnede elinde kılıcı ile beklemekte olan öfkeli DİLAVER'i fark eder)

ALİM

Dilaver! Ne işin var burada?

DİLAVER

Yakup Bey’le konuşmaya geldim babacığım. Ya bana verdiği sözü tutar ya da bedelini ödemeye razı olur!

ALİM

Evladım eşkıya mısın sen? Böyle elinde kılıçla adamın evine dalınır mı? Hiç olacak şey mi?

DİLAVER

Onun bana yaptığı olacak şey miydi babacığım?

ALİM

Dilaver! Gel. Ne diyor Kıbrıslı meşhur kaptanıderya Faysal Efendi: *(Arapça uydurur)*
“.....ecmeun.....lahmacun.....”

DİLAVER

Yani?

ALİM

Yani İradeni tutacaksın, sinirlenmeyeceksin, affedeceksin diyor.

DİLAVER

Yoo babacığım yoo. Kimseyi bağışlayacak durumda değilim ben. Öfkeden elim ayağım titriyor!

ALİM

(Arapça uydurur) “Öfkeum Zehra. Zararım Tesla”

DİLAVER

Baba ?

ALİM

Yani: Öfkeyle kalkan zararlar oturur diye buyurmuş Sündüz Mefailün Efendi.

DİLAVER

Ata sözü değil miydi o?

ALİM

Ata sözü işte yavrum. Sündüz Mefailün Efendi ata değil mi? O da ata!

DİLAVER

Baba kim ne buyurursa buyursun! Ok yaydan çıktı artık!

ALİM

Dilaver! Gel! Evladım, Yakup Bey'in tutumu bence de yakışık almıyor amma böyle herkesin içinde kaba kuvvetle hiç bir şeyi çözemeyiz evladım. İzin vereceksin evvala onunla ben konuşacağım. Ona alimlerden vecizeler aktaracağım. Hem o da biraz insansa anlamıştır nasıl bir gaflete düştüğünü. Hem bak ne diyor Dilbaz Gıyasettin söyle bakayım: (*Arapçaya başlar ve DİLAVER lafını keser*)

DİLAVER

Ne diyor. (*Çıkar*)

ALİM

(*Seyirciye*) Geç şu köşede bekle. Boyundan büyük işlere kalkışma, benim asabımı bozma diyor! Çocuk haklı. Sonuçta yüzükler takıldı, kurdele kesildi. Yakup Bey'de kabahat. Madem Edirneli Firuz Yedigâr Bey'in mevta olduğundan emin değilsin ne diye başkasıyla söz kesiyorsun a gafil!

YAKUP

(*Girer, seyirciye*) Alim Seyfettin ne arıyor bizim evde?

ALİM

Selamünaleyküm Yakup Bey.

YAKUP

Ve aleykümselam Alim Seyfettin Efendi. Ben de tam oğlunuzla sizi aramaya çıkmıştım.

ALİM

Öyle mi? Demek nasıl bir gaflete düştüğünüzü anlayıp, Gülnihal Hanım kızımızın oğlumla evleneceği hususunda teminat vermeye geliyordunuz.

YAKUP

Yoo. Bilakis, diyecektim ki-

ALİM

Eeee. Ne demişler: İnsan beşer, bazen şaşar. Siz de ne yapacağınızı şaşırdınız tabii...

YAKUP

Başta öyleydi tabii ama sonuçta verilmiş bir söz var Alim Efendi, o yüzden-

ALİM

Tabii tabii... Firuz Yedigâr Bey ansızın zuhur edince oğluma verdiğiniz sözü unuttunuz. Hâlden anlamak lazım efendim. Siz de zor duruma düştünüz elbette...

YAKUP

(*Seyirciye*) Dinlemiyor ki!

ALİM

Çünkü Firuz Yedigâr Bey'e de verilmiş bir sözünüz vardı. Lakin bu ikiniz arasında bir sözleşmeydi. Hâlbuki bizim sözleşmemizi kızınız da onayladı. Kızınızı göz göre göre istemediği bir adama verecek kadar katı yürekli bir adam da değilsiniz. Ne diyor İç Anadolu'nun hükümet gibi kadınlarından Ayıboğan Remziye Hatun: *(Arapça uydurur)* “.....”

YAKUP

Ne diyor?

ALİM

Nato mermer nato kafa

YAKUP

Yani?

ALİM

Sonra söylerim..

YAKUP

Bitirdiniz mi? Şimdi ben konuşabilir miyim?

ALİM

Buyurunuz.

YAKUP

Bakın Alim Seyfettin Efendi, söylediklerinizden anladığım kadarıyla sizin beklentiniz...

ALİM

Hem başlık parası meselesi de var. Sonuçta hanımın altınlarını da bozdurduk onun için...

YAKUP

La havle ve la...

ALİM

N'oldu efendim?

YAKUP

Konuşurmuyorsunuz beni.

ALİM

Konuşuyorsunuz ya deminden beri.

YAKUP

Bakın, diyorum ki; söylediklerinizde haklısınız, ben de size karşı hayli mahcup oldum ancak sizden önce verilmiş bir söz var ve ben bu söze riayet etmek durumundayım.

ALİM

Nasıl yani?

YAKUP

Söz verdim bir kez. Hem artık kızım da mutlu, hiçbir sorun kalmadı. Size ve Dilaver'e bunu haber vermeye geliyordum.

ALİM

Şimdi siz bizim nişanı atıp kızınızı Firuz Yadiğâr ile mi evlendireceksiniz?

YAKUP

Evet efendim.

ALİM

(Kreşendo grafiğiyle söyler) Firuz Yadiğâr'ın ölüm haberi ona verilmiş sözünüzü geçersiz kılar Yakup bey. ? Kendisinin sizden bir şey talep etmeye hakkı da kalmaz. Madem ona verilmiş sözünüze bu kadar bağlıydınız, neden oğluma da söz verdiniz. Bugün burada, Oğlumla kızınız arasında buradaki seyircilerin gözü önünde bir nişan yapıldı. Seyirci ışıklarını aç ! Yapıldı mı? *(Seyirciye)* Konuşsana! Sessizlik yemini mi ettin? Bütün bu insanları alır tüm bu malumat ile kadı efendiye gider size maddi manevi tazminat davası açar sürüm sürüm süründürürüm istesem! Fakat sizin gibi fırlıdak bir adamın kızını; adı da, namusu da lekelenmiş bir kızı gelin diye evime alamam! Bu yaptığımı unutma Yakup Bey! Alim Seyfettin Efendi'ye yaptığınızı unutmayın! Ne diyor aslen Tebrizli olup Tahran'da ilmin tek adresi olarak kabul edilen Gamlızade Zahir Efendi? *(Arapça uydurur)* “.....” Yani; *(Der ve çıkar)*

YAKUP

Hadi uğurlar olsun! Umurumda bile değil dedikleri! Bir Firuz Yadiğâr Bey'i, bin Dilaver'e değişmem! Onun gibi hem zengin hem tek erkek evlat nerede! Elbette damadım o olacak!

(DİLAVER öfkeyle girer.) Hah! Aslı gitti sureti geliyor şimdi de.

DİLAVER

Selamünaleyküm!

YAKUP

Aleykümselam! *(Seyirciye)* Burnundan soluyor.

DİLAVER

Az evvel babamla konuştum.

YAKUP

Evet?

DİLAVER

Menfi havadisler verdi bana.

YAKUP

Demek ki lüzum kalmamış bir de sana anlatmama.

DİLAVER

Hmmm! Demek doğru babamın söyledikleri?

YAKUP

O söylemese benden duyacaktın aynı sözcükleri.

DİLAVER

Demek Gülnihal, Firuz Yedigâr'la evleniyor?

YAKUP

Aynen öyle, sizin nişan da yalan oluyor.

DİLAVER

Cürete bak! Bir de pişkin pişkin söylüyor! Dönek!

YAKUP

Hoop hop! Ağır ol bakalım delikanlı! Baban yaşındaki adamla böyle konuşmaya utanmıyor musun?

DİLAVER

Senin gibi bir utanmazdan mı öğreneceğim utanmayı!

YAKUP

Kabadayılık yapmaya mı geldin evime Dilaver?

DİLAVER

Çık dışarı evden!

YAKUP

(Korkmuştur) Niye çıkıyormuşum canım evimden! Burası benim evim hem! Sen çık. Git haydi. Yürü. Yallah!

DİLAVER

İntikamımı almadan şuradan şuraya gitmiyorum!

YAKUP

Gidecek misin yoksa zaptiyeyi mi çağırayım?

DİLAVER

Onlar gelmeden bitmiş olur işim. Şunu verir misiniz?

YAUP

(Bağırmaya başlar) İmdaaat! Adam öldürüyorlar! Yetişin!

FİRUZE

(Girer) N'oluyor burada?

YAKUP

Hah! Hızır gibi yetiştin damat. Beni tehdit ediyor! *(Kaçar)*

DİLAVER

Ben de asıl seni istiyordum zaten.

(Düello ederler. FİRUZE, DİLAVER'i düşürür, kılıç DİLAVER'in elinden fırlar, FİRUZE kılıcının ucunu onun göğsüne dayar)

GÜLNİHAL

(Girer) Durun! Yalvarırım yapmayın! Kıymayın ona!

FİRUZE

Pekala. Sizin hatırnız için kıymayayım. Siz de bana verdiğiniz sözü unutmayın! *(Çıkar)*

(Çıkar)

GÜLNİHAL: Sevdiceğim bir şeyin yok ya?

DİLAVER: Sevdiceğim mi? Allah'ım bu nasıl bir ikiyüzlülük. Seni hain!

GÜLNİHAL: Ah! Ben bu sözleri hak edecek bir şey yapmadım Dilaver.

DİLAVER: Başıma gelenler yeterince küçük düşürmemiş gibi hala alay ediyor benimle!

GÜLNİHAL: Hayır, seni seviyorum ben!

DİLAVER: Onun için mi Firuz Yadiğâr'a söz verdin!

GÜLNİHAL: Ona verdiğim söz evlenmek için değil ki!

DİLAVER: Ne için peki?

GÜLNİHAL: Mmh! Söyleyemem.

DİLAVER: Neden?

GÜLNİHAL: Mmh! Söyleyemem de ondan!

DİLAVER: Beni gerçekten seviyorsan söylersin!

GÜLNİHAL: Seni seviyorum

DİLAVER: Yaaa!

GÜLNİHAL: Ama söyleyemem.

DİLAVER: Hadi oradan be! Seviyormuş!

GÜLNİHAL: Seni sevmesem hayatın için yalvarır mıydım ona?

DİLAVER: Bir haine borçlu olacaksam hayatımı, eksik olsun öyle yaşamak!

GÜLNİHAL: Dilaver,

DİLAVER: Gülnihal.

GÜLNİHAL: Dilaver

DİLAVER: Gülnihal.

GÜLNİHAL: Seni canıgönülden seviyorum.

DİLAVER: Senden canıgönülden nefret ediyorum!

GÜLNİHAL: Bana olan öfken dinmezse kıyarım canıma!

DİLAVER: Öfkem nasıl dinsin ihanet eden bir kadına!

GÜLNİHAL- DİLAVER: Ahh...

GÜLNİHAL: Ne kadar acımasızsın!

DİLAVER: Senden öğrendim acımasız olmayı!

GÜLNİHAL: Peki... Madem öyle... Ver bastonu!

DİLAVER: Ayy! N'apıyorsun? Dur, dur, dur!

GÜLNİHAL: Elveda. *(Kılıcı alır)*

YETER: Durun, n'apıyorsunuz! *(Koşarak sahneye girer, kılıcı GÜLNİHAL'in elinden alır, DİLAVER'e)* Demek kendini öldürmesine göz yumacaktınız ha! Bu ne biçim erkeklik, ne biçim adamlık bu be! Bir kadının, uğruna can vermeye kalkıştığı adama bakın hele! Kılımı kıpırdatmadan seyrediyor!

GÜLNİHAL: Nankör! Demek gözlerinin önünde kendimi öldürmem bile umurunda olmayacaktı. İşte bu acı öldürecek beni asıl. *(Ne söylediği anlaşılmaz. Söylenir. Çıkar.)*

YETER: İyi dedin kız! Kızcağız neredeyse canına kıyıyordu! Tiyatro seyrederek gibi seyrettiniz hepimiz!

DİLAVER: Abartma canım, ne canına kıyması...

YETER: Onu bunu bilmem. Eğer ben yetişmeseydim helvasını yiyorduk şimdi.

DİLAVER: Kılıç bir yerine değmemişti bile.

YETER: Değmiş değmemiş ne fark eder? Sevdėđi kadın canına kıymaktan söz ediyor beyim kalkmış bana “abartma” diyor bak!

DİLAVER: Aman kadın değil misiniz işte; her şeyi abartıyorsunuz!

YETER: Aman! Laf konuştu balkabağı! Nedir bu siz erkeklerin kadınlarla alıp veremediği? Dedikodu sizde, fesatlık sizde, kavga, gürültü desen hep erkeklerin başının altından çıkar. Ama kadının adı çıkmış bi kere! Bi kadın bir hata yapmayagörsün hemen “kadın işte”. Ama bi erkek aynı boku yiyince “erkek işte” demezsiniz hiçbiriniz! (*Erkek seyircilere sorabilir*) Der misiniz? Neredee! Üstünsünüz ya! Kadın olmak başlı başına bir kusur zaten değil mi? Tarih boyunca çektiğikleriniz yetmemiş gibi bi de bundan şikayet eden kadınları “feminist” diye damgalarsınız. Feminizmin ne olduğunu hakkında en ufak bir fikriniz yoktur ama öyle bi hakaretmiş gibi “feminist” deyiverirsiniz hemen. Yasalarınız, dinleriniz, gelenekleriniz... Elinizden gelen ne varsa kadınları sindirmek için kullanıp bir de kadını aşağılamanız mide bulandırıcı. Öyle zavallısınız ki... “Erkek”siniz çünkü. Evet, erkeksiniz! Kadınların bokunu yiyin hepimiz!

HÜSNÜ: (*Girer*) Zekai! Bulabildin mi Satılmış'ı?

ZEKÂİ: Bulamadım efendim.

HÜSNÜ: Bir an evvel bulsak şunu.

ZEKÂİ: Bir an evvel söylesek şu yemeği.

HÜSNÜ: Benim canım yemek istemez şimdi. (*Seyirciye*) Postaneye gidip bakacağım. Kendim bakacağım. Belki yeni bir şeyler vardır. (*ZEKÂİ'ye*) Zekai! Benim meydanda biraz işim var, gelmezsem sen kendine yemek söylersin. şunu da al ağırlık yapıyor bende. Bak Satılmış'ı unutma!

ZEKÂİ: Tabii efendim. (*Seyirciye*) Adamın akli Satılmış'ta kaldı ha yemeden içmeden kesildi yazık. Neyse kendi ister yesin ister yemesin, ben yediğim sürece hiçbir sorun yok. Gidiyim de şöyle güzel bir yemek söyleyeyim kendime. (*Çıkacakken FİRÜZE girer*)

FİRÜZE: Zekâi!

ZEKÂİ: Buyurun efendim?

FİRÜZE: Sadık Bey burada mı?

ZEKÂİ: Burada efendim.

FİRÜZE: Güzel. Akşama özel bi konuğum olacak mükellef bi sofraya hazırlasın.

ZEKÂİ: Tabii efendim.

FİRÜZE: Ha şunu da unutmadan al. Beş bin lira değerinde senettir, sakın kaybedeyim deme. Bavula koy. (*Çıkar*)

FİRÜZE: Anladın mı?

ZEKÂİ: Tamam efendim.

FİRÜZE: Sakın kaybetme.

ZEKÂÎ: Tamam efendim. (*Seyirciye*) Bu efendim ilk kez yemek hazırlamamı istedi benden. Şimdi zevk sahibi bir insan olduğumu göstermenin tam vakti. Gideyim de şöyle güzel bi sofraya donatayım. (*Seslenir*) Sadık Bey? Bakar mısınız?

SADIK: (*Girer*) Buyurun?

ZEKÂÎ: Akşam yemekte efendimin önemli bi konuğu olacak. Bir şeyler hazırlamanızı istiyor ama acele.. Bir şeyler almanız gerekecek mi?

SADIK: Yooo yoo. Burada her zaman her şey bulunur. İstenilen her sofrayı, en geç yirmi dakikada içinde kurarız.

ZEKÂÎ: Peki. Ne hazırlamayı düşünüyorsunuz?

SADIK: Senin üstüne vazife mi sen o işi bize bırak!

ZEKÂÎ: Benim üstüme vazife olmayacak da kimin üstüne vazife olacak efendi benim efendim.

SADIK: İyi, tamam. Çorba, haşlama, kızartma, confit de canard.

ZEKÂÎ: İlk üçü güzel de sondakini ilk defa duyuyorum?

SADIK: Fransız usulü ördek eti, tadına doyum olmaz.

ZEKÂÎ: Peki masaya nasıl yerleştireceksiniz?

SADIK: Senin üstüne vazifemi sen o işi garsonlara bırak.

ZEKÂÎ: Ah azizim ah! Bi masayı masa yapan onun nasıl hazırlandığıdır. Sunuştur önemli olan! Presentasion!

SADIK: İyi tamam. Çorba, haşlama, kızartma, confit de canard.

ZEKÂÎ: Orta boş kaldı?

SADIK: Oraya da haşlama için çeşni koyarız.

ZEKÂÎ: Yok azizim yok. Siz aşçılar hakikaten anlamıyorsunuz bu sofraya düzeninden. Bak şimdi. (*kağıt parçalarını yırtarak hayali masaya yerleştirir*) Şu çorba, ha bu haşlama, ha bu çeşni, bu da konforo vovol.

SADIK: Confit de canard. Ayrıca çorba haşlamaya uzak kaldı.

ZEKÂÎ: Derdiniz bu olsun azizim. Yaklaştırırız.

FİRÜZE: (*Yakup ile girer*) Zekai!

ZEKÂÎ: Buyurun efendim.

FİRÜZE: N'apıyorsun?

ZEKÂÎ: Hiç efendim Sadık Bey'e sofraya nasıl kurulur onu anlatıyordum.

FİRÜZE: Güzel. Bunlar ne?

ZEKÂÎ: Şimdi efendim çorba diye düşündüm, haşlamayı da buraya koyarsak, bu da kofolovolon.

SADIK: Confit de canard.

FİRUZE: (*Öfkeyle*) Ulan bunlar benim senetlerim değil mi?! Aptal herif ! Böyle mi sahip çıkıyorsun efendinin emanetlerine.

ZEKÂİ: Ben şimdi hallederim efendim.

FİRUZE: Aptal herif! Efendim böyle aptallık olur mu?

YAKUP: Aptallığın dik alası hem de! Ama siz de biraz sakin. Yeni bi senet vermek kolay.

FİRUZE: Ya senet uzak bir yerden gelmiş olsaydı!

ZEKÂİ: Ama efendim Sadık Bey sofraya nasıl kurulur onu bile bilmiyor.

SADIK: Zeytinyağı gibi üste çıkıyor bir de.

ZEKÂİ: Sofra öyle rastgele kurulmaz!

SADIK: Hadi be oradan!

FİRUZE: Yıkıl karşımdan!

ZEKÂİ: Nasıl hallettim ama. Bir tanesini hallettim. İster misiniz şimdi ikisi birden gelsin işler iyice arapsaçına dönsün.

HÜSNÜ: Zekai!

ZEKÂİ: Buyurun efendim!

FİRUZE: Zekai!

ZEKÂİ: Buyurun efendim!

HÜSNÜ: Hani Satılmış?

ZEKÂİ: Hangi Satılmış?

FİRUZE: Hani kese?

ZEKÂİ: Hangi kese?

HÜSNÜ: Arkadaşın olan aramadın mı yoksa?

ZEKÂİ: Aradım efendim aramaz olur muyum.

FİRUZE: Yakup Bey getirmiş almadın mı yoksa?

ZEKÂİ: Aldım efendim almaz olur muyum.

HÜSNÜ: Neredeymiş peki?

ZEKÂİ: Nerede mi? Bulamadım.

FİRUZE: Niye söylemiyorsun peki?

ZEKAİ: Sizin miydi bilemedim.

HÜSNÜ- FİRUZE: Aptal herif!

HÜSNÜ: Ne dedim ben sana giderken!

ZEKAİ: Bir an evvel Satılmış'ı buluver!

FİRUZE: Ne dedi keseysi verirken?

ZEKAİ: Delikanlı şunu efendine ver!

HÜSNÜ: Ne diye aramıyorsun? Ne diye sözümü dinlemiyorsun? Ben senin efendin değil miyim?

ZEKAİ: Sizziniz efendim!

FİRUZE: Ne diye beni ayar ediyorsun! Efendin ben değil miyim!

ZEKAİ: Sizziniz efendim!

HÜSNÜ-FİRUZE: Aferin Sana!

KORO: Aferin sana!

ZEKAİ

İki efendime birden kusursuz hizmet ettim

Artık iki kişilik, bir yemeği hak ettim

Efendiler doymadan, uşağa sıra gelmez

Açlıktan ölse uşak, efendiler iplemez

Derler ki kaytarmaktır şu uşaklığın yarısı

Canım çıktı el insaf be başlarına darısı

Şimdi müsaadenizle, ben lokantaya gideyim

Kendime ayırdığım, şu yemekten yiyeyim

KORO

Afiyetler olsun

Hak etti bu yemeği

Çıktı işin içinden

Becerikli Zekai

Fakat pek kolay değil

Sürdürmek bu düzeni

Nasıl biter bu tuhaf

Uşaklık serüveni

GÜLNİHAL

Yeteer!

YETER

Buyurun hanımım.

GÜLNİHAL

Al bu mektubu, Firuz Yadigar Bey'e götür. Sadık Bey'in otelinde kalıyor.

YETER

Yeter hemen halleder.

GÜLNİHAL

Ben gideyim de biraz da içeride üzüleyim.

YETER

(Elinde bir mektupla girer, seyirciye) Hanımımın yaptığı da büyük düşüncesizlik. Benim gibi hem genç, hem güzel, hem tazecek bir kadın elinde bir mektupla otele yollanır mı hiç? Olacak iş mi? Bir gören duyan olur. Laf ederler... Gündüz vakti otellerde geziyor derler... Ahh... Gönlüne sevda ateşi düşmüş bir kadına hizmet etmek hiç kolay değil. Bir yandan Dilaver Bey için yanıp tutuşuyor, canına kıymaya kalkıyor, diğer yandan da Firuz Yadigâr Bey'e mektup gönderiyor. Kız ikisini de mi idare etmek istiyor dersin? Birini yazlık birini kışlık gibi kullanacak zahir. Ortalarda da kimsecikler yok. *(Seslenir)* Bakar mısınız? Otelciiii?

SADIK

Buyurun.

YETER

Firuz Yadigar Bey bu otelde mi konaklıyor acaba?

SADIK

Evet, içeride.

YETER

Hah! Kendisine mektup getirdiydim.

SADIK

E buyurun girin.

YETER

Yok, giremem.

SADIK

Yani kendisini ayağınıza mı çağırıyorsunuz? Yanında Yakup Bey de var hiç yakışık almaz.

YETER

Aaa efendim de burada. O zaman hiç giremem.

SADIK

E uşağını göndereyim?

YETER

Aaah! Şu küçük burunlu!

SADIK

Evet küçük burunlu.

YETER

Olur, gönderin.

SADIK

İçeri girmeye çekiniyor ama sokak ortasında küçük burunluyla kırıştırmaya çekinmiyor. (*Sadık çıkar, Zekai girer.*)

ZEKAİ

Kim görmek istiyor beni?

YETER

Ben! Rahatsız ettim, kusura bakmayın.

ZEKAİ

Bilakis memnun oldum. Ne emrediyorsunuz?

YETER

Yemek yiyormuşsunuz.

ZEKAI

Olsun, sonra devam ederim güzelim!

YETER

Ahh! (*Seyirciye*) Güzelim dedi bana.

Hanımım bu mektubu Firuz Yadigar Bey'e yolladı. Ama ben iyi aile kızı olduğum için otele giremiyorum. Sizi onun için rahatsız ettim.

ZEKAI

Olur ben veririm ama benim de size bir şey vermem gerek.

YETER

Ahh kim gönderdi?

ZEKAI

Tatlı dilli biri. Hiç Zekai Sarpasaran adını duydunuz mu?

YETER

(*Seyirciye*) Galiba kendisi. Duymuştum sanırsam.

ZEKAI

Yakışıklıdır. Orta boylu, tıknaz. Oturmayı kalkmayı da bilir. Hem görgülüdür de.

YETER

Çıkaramadım.

ZEKAI

Lakin o sizi tanıyor.

YETER

A-aah!

ZEKAI

Yanıp tutuşuyor sizin için.

YETER

Demeyin.

ZEKAI

Evet ama biraz çekingen. Karşılık görememekten korkuyor.

YETER

Ay yok! Yani ben de kendisini beğenirsem bir çay neyin içmek isterim.

ZEKAI

O zaman ben göstereyim?

YETER

Gösterin.

ZEKAI

Hemen şimdi?

YETER

Şimdi.

ZEKAI

Burada?

YETER

Burada, burada.

ZEKAI

Bekleyin, geliyorum!

YETER

Kendisi değilmiş.

(Disko müziği ve dansı)

YETER

Aboov! Nasıl yapıyorsun onu?!

ZEKAI

Gördünüz mü?

YETER

Kimi?

ZEKAI

Sizin için yanıp tutuşanı.

YETER

Ben sizden başkasını görmedim.

ZEKAI

E iyi ya!

YETER

Yoksa bana gönlünü kaptıran, benim için yanıp tutuşan, Mecnun'a dönen siz misiniz?

ZEKAI

Ta kendim!

YETER

Bir düşteyim sanki.

ZEKAI

Aynı düşteyizdir belki.

YETER

Sanki eteklerim tutuştu.

ZEKAI

Midemde kelebekler uçtu.

(Sözsüz, nidalı oyunlar)

ZEKAI

Bir şey demeyecek misiniz?

YETER

Ay ne diyeyim, utanıyorum.

ZEKAI

Ben de. Bekar mısınız?

YETER

E ilk sahnede sormuştun ya!

ZEKAI

Benim aklım başımda mı? Desti izdivacına talip olan bu kişi sizi kimden istemeli?

YETER

Ne anam var ne babam. Hanımımından yahut efendimden istemeli.

ZEKAI

İstesek verirler mi?

YETER

Ben vermek istedikten sonra onlar da verirler herhalde.

ZEKÂİ

O zaman istemeyenin vay haline!

YETER ve ZEKÂİ'NİN ŞARKISI

YETER

Her kadın ister zengin kısmet, ben para pula değil sevgiye hasret

Davul bile dengi dengine zaten, sevenin varsa hâline şükret

ZEKÂİ

Paylaşacak neyimiz var aşktan başka, malın mülkün hükmü yok düşünce aşka

Geçinir gideriz, biz bize yeteriz, olmasa da kimse bizden başka

YETER:

Sonunda mevlam bu kulunu duydu

ZEKÂİ:

Sevda kurşunun gelip beni vurdu

İKİSİ:

Para, pul şart değil aşk bize yeter, yoksul kullar da olsun mutlu

ZEKÂİ:

Boy boy çocuklar yaparız

YETER:

Bir sürü küçücük oğlan ve kız

İKİSİ:

İki göz oda ile bir soba yeter, cümbür cemaat mutlu mesut yaşarız (x2)

ZEKÂİ

Ben şimdi gideyim şu mektubu vereyim de sonra yine görüşürüz.

YETER

Tamam.

ZEKÂİ

Bir saniye. Ne yazıyor bu mektupta biliyor musun acaba?

YETER

Ayy bilmiyorum. Nasıl merak ediyorum bir bilsen.

ZEKÂİ

Nahoş bir havadis varsa içinde, kabak benim başıma patlar yine.

YETER

Bana bak! Aşk mektubudur belki de. Açıp bakalım diyeceğim ama sonra nasıl kapatacağız?

ZEKÂİ

Orasını bana bırak! Buradaki herkes kapatabilir artık. Hepsine öğrettim. *(Burası her oyunda değişik söyleniyor olabilir. Erdi ile netlemek lazım.)*

YETER

Açalım madem.

ZEKÂİ

Açalım. *(Mektup açılır.)* Belli başlı şekiller. *(Doğaçlama bu cümle. Her oyun söylemiyor.)*

Senin okuma yazman var mı?

YETER

Yok sayılır.

ZEKÂİ

Hele benim hiç yok sayılır.

YETER

E neden açtık madem?

ZEKÂİ

Bak bakalım belki bir şeylere benzetiriz.

(Yakup Bey ve Firuz Yedigir girer sahneye.)

YAKUP

Ne yapıyorsunuz siz orada?

YETER

Hiç efendim. Sizi aramaya çıktıydım.

YAKUP

Ne diyecektin bana?

YETER

Hanımım sizi görmek ister.

FİRUZE

O kağıt ne?

ZEKAI

Kağıt işte efendim, düz kağıt.

FİRUZE

Ver bakayım. (*Zekai mektubu verir.*) Ulan sen benim bütün mektuplarımı açacak mısın böyle?

ZEKAI

Ben bir şey yapmadım efendim.

FİRUZE

Gülnihal'den gelmiş mektup. Dilaver'in kıskançlığından yakınıyor. Bu sersem de açmış mektubu.

YAKUP

Sen de suç ortağısın demek!

YETER

Benim hiçbir şeyden haberim yok efendim.

FİRUZE

Kim açtı mektubu?

ZEKAI

Ben açmadım.

YETER

Ben hiç açmadım!

YAKUP

Kim getirdi peki?

YETER

Zekai efendisine götürüveriyordu.

ZEKAI

Zekai'ye de Yeter getirdi.

YETER

İki dakikada sattın beni. Sevmiyorum artık seni.

YAKUP

Demek sen! Senin başının altından çıkıyor bütün bunlar haa! Şeytan diyor bir tokat at şuna!

YETER

Hee o dediğimizi yapmak o kadar...

YAKUP

Ne? Ne dedin sen bakayım?

ZEKAI

Sıçtık! Ben en iyisi ufaktan tüyeyim...

FİRUZE

Zekai!

ZEKAI

Efendim?

FİRUZE

Nereye?

ZEKAI

Hiç efendim, ayaklarım tutulmuş da şöyle bir açılış dedim.

FİRUZE

Açacağım ben şimdi senin o ayaklarını! Neden açtın mektubu?

(Dayak sahnesi. Firuze sopayla kovalar Zekai'yi.)

ZEKAI

Vurmayın efendim, yapmayın efendim, vurmayın efendim, yapmayın efendim...

Sütü bozuk! İnsan uşağına böyle mi davranır canım?! Beğenmiyorsan kovarsın gider!

HÜSNÜ

Ne diyorsun lan sen?

ZEKAİ

Ben ne dediğimi biliyor muyum efendim...

HÜSNÜ

Kim dövdü seni?

ZEKAİ

Bilmiyorum efendim.

HÜSNÜ

Niye dövdü?

ZEKAİ

Birine benzetti herhalde...

HÜSNÜ

Sen niye müsaade edersin? Sen niye beni rezil edersin? Sen madem dayak yemek istersin, gel bir de ben döveyim seni gel!

ZEKAİ

Vurmayın efendim, yapmayın efendim, vurmayın efendim, yapmayın efendim...

İKİ EFENDİNİN UŞAĞI ŞARKISI

Peşin ödedi aylığımı sağ olsun ikisi de

Sızlıyor her yanım ama gururluyum yine de

Söyleyebilirim artık ben göğsümü gere gere

İki efendinin uşağı! Namım yürüsün alemde!

Yıldırılmaz yolundan beni bu yediğim dayaklar

Her öğün çifte yemek her ay çifte maaş var

Uşaksan katlanırsın elbet efendi sopasına

Hem sevmese efendi vurur mu uşağına?

IX. SAHNE - SADIK'IN OTELİ

ZEKÂİ

Ben şu ceketlerin ceplerini karıştırayım. Bazen şekerleme falan çıkıyor. (*Doğaçlama 'inşallah yazı yazmıyordur.*)

Aynısı! Yenge kafam karıştı. Bu benim uyuyan efendime benzemiyor mu? Aynısı. Yakışıklıymışta.

(*Doğaçlama*)

HÜSNÜ

(*Dışarıdan seslenir*) Zekâî!

ZEKÂİ

Eyvah! Efendim uyandı galiba! Geliyorum efendim.

FİRÜZE

Zekâî!

ZEKÂİ

Geldim efendim. (*Seyirciye*) Bu hangisinin cebinden çıkmıştı?

HÜSNÜ

Gelecek misin, ben mi geleyim?

ZEKÂİ

Yok, yok efendim. Geldim geldim. Bunlar hangi bavuldan?

FİRÜZE

Zekai nerdesin?

HÜSNÜ

Zekai?

ZEKÂİ

Hay Allah. Rastgele doldurayım. Sonra düzeltirim. (*Eşyaları rastgele doldurmaya başlar bavullara*)

HÜSNÜ

(*Girer*) Ne işler karıştırıyorsun yine?

ZEKÂİ

Giysileri kontrol ediyordum efendim.

FİRÜZE

Bavulum neden burada?

ZEKÂİ

Hiç efendim giysileri havalandırıyordum.

HÜSNÜ - FİRÜZE

Şu bavul kimin?

ZEKÂİ

Bilmem. Bir sahibi vardır elbet.

HÜSNÜ

İyi. Ceketimi ver bana.

ZEKÂİ

Vreyim tabii efendim.

FİRÜZE

Orada bir defter var onu bana ver.

ZEKÂİ

Tabii efendim

FİRÜZE

Hayde!

FİRÜZE

Bu da ne?

HÜSNÜ

(Şaşkın) Bu da ne?

FİRÜZE

Bu benim defterim değil ki!

HÜSNÜ

Bu benim Firuze'ye verdiğim resim değil mi?

ZEKÂİ

(Seyirciye) Haaah! Bir Zekâi Sarpasaran klasîgi daha.

FİRÜZE

(Defteri açıp şöyle bir karıştırır, dehşete düşer, seyirciye) Aman Allah'ım! Bu hesaplar, notlar hepsi Hüsnü'ye yazdığım şeyler... Gözlerim kararıyor.

HÜSNÜ

Söyle bakalım. Bu nasıl bunun cebine girdi?

ZEKÂİ

Efendim o resim benim... Kaybetmemek için oraya saklamıştım.

FİRÜZE

Bu defter bavula nasıl girdi?

ZEKÂİ

Efendim o defter benim. Kaybolmasın diye oraya saklamıştım.

HÜSNÜ

Nereden buldun bunu?

ZEKÂİ

Efendimden miras kaldı.

FİRÜZE

Nerden aldın bunu?

ZEKÂİ

Efendimden miras kaldı.

HÜSNÜ - FİRÜZE

Miras mı?

ZEKÂİ

Sizden önce bir efendim vardı. Hakkın rahmetine kavuşunca bütün eşyaları bana kaldı. Dedim hepsini satayım. Bir tek o resim kaldı geriye.

Bir tek ha o defter kaldı elime.

HÜSNÜ

Ne zaman öldü efendin?

ZEKÂİ

Bir hafta kadar oldu.

FİRÜZE

Ne zaman öldü efendin?

ZEKÂİ

2 hafta kadar.

HÜSNÜ

Adı neydi efendinin?

ZEKÂİ

Adını gizlerdi.

FİRÜZE

Adı neydi efendinin?

ZEKÂİ

Hüsnü.

FİRÜZE

Bülbül?

ZEKÂİ

He, he Bülbül.

HÜSNÜ

Ne kadar çalıştın yanında?

ZEKÂİ

On gün kadar.

FİRÜZE

Kaç yaşlarındaydı?

ZEKÂİ

20'li.

HÜSNÜ

Genç miydi efendin?

ZEKÂİ

He gençti.

HÜSNÜ - FİRuze

Bu boylarda mıydı?

ZEKAİ

He bu boylardaydı.

HÜSNÜ

Neden öldü efendin?

ZEKAİ

Ecel hastalığından.

FİRuze

Nasıl öldü efendin?

ZEKAİ

Lağıma düştü, boğuldu.

HÜSNÜ

Nereye gömüldü peki?

ZEKAİ

Gömülmedi efendim. Başka bir uşak vardı, hemşerisi. Tabutuyla memleketine yolladı.

HÜSNÜ

Bu uşak, yoksa bu sabah sana mektupları aldırın uşak mı?

ZEKAİ

Evet efendim, ta kendisi; Satılmış!

FİRuze

Ah! Ne karaymış alnımın yazısı.

HÜSNÜ

(Seyirciye, perişan) Ahh, dizlerimin bağı çözülüyor

FİRuze

Hüsnü! Tek sevdiğim ölmüş.

HÜSNÜ

Aaah Firuze!

FİRUZE

Beyhudeymiş Hayallerim. Nafileymiş Saadet Düşlerim.

HÜSNÜ

Beni bulmak için erkek kılığına girmiş.

FİRUZE

Yerimi, yurdumu bırakıp erkek kılığına girdim

HÜSNÜ

Yolun yorgunluğuna, yüreğinin acısına dayanamadı demek.

FİRUZE

Abimden sonra Hüsnü'nün ölümü..Bunca acıya artık dayanamam.

HÜSNÜ

Benim yüreğim de artık bu acıya dayanamayacak.

FİRUZE

Hüsnü bekle. Ben de peşinden gelirim.

HÜSNÜ

FİRUZE!

FİRUZE

HÜSNÜ!

YAKUP

ZEKAİ!

ZEKAİ

YAKUP BEY!

YAKUP

Kadınmış!

ZEKÂİ

Bayanmış!

YAKUP

Hatun kişiymiş!

ZEKÂİ

Ağabeyinin kılığına girmiş!

YAKUP

Olacak iş değil!

ZEKÂİ

İnanılır gibi değil!

YAKUP

Ben gidip bunları Dilaver' e anlatayım.*(Çıkar)*

ZEKÂİ

Ben kime anlatayım derdimi. Gördünüz mü başıma gelenleri! Erkek kılığında kadınmış efendilerimin biri! Canlarına kıymaya gitti ikisi de! Acaba benim yalanlarım mı buraya getirdi işleri?

SAHNE - BİR SOKAK

(ALİM bir taraftan, YAKUP diğer taraftan girer)

YAKUP

(Heyecanlı, yalaka) Selamünaleyküm Alim Seyfettin Efendi!

ALİM

(Mesafeli, öfkeli) Esasen sizin selamınıza karşılık vermezdim YAKUP Bey, ama ne diyor Cezveci Müfdullah Efendi:

YAKUP

Ne diyor?

ALİM

Cezveül kahveül le fırıldak.

YAKUP

Yani?

ALİM

Yani: Allah'ın selamını veren kişi, yanar döner de olsa, fırıldak da olsa, selamı alınız, diyor.

YAKUP

Doğru demiş. Akil adammiş evelallah!

ALİM

El mecbur: aleykümselam. Ve haydi eyvallah...

(Diyalog boyunca, ALİM hep sahneden çıkmaya yeltenir, YAKUP önünü keser)

YAKUP

Yahu bir dur! Bir beni dinle.

ALİM

Yallah efendi yallah! Haydi ikile!

YAKUP

Sefyettin Efendi dinle beni, sana bir havadisim var.

ALİM

Dinleyemem zira epeyi işim var!

YAKUP

Bir dur be adam! Şöyle bir durum hasıl oldu.

ALİM

Alakadar değilim efendim, ne olduysa oldu!

YAKUP

(Seyirciye) Şeytan diyor Alim malim dinleme, bas küfrü şuna!

ALİM

(Seyirciye) Haysiyetsiz adam, nereye dönsem çıkıyor karşıma!

YAKUP

Seyfettin Efendi, iki dakika dinleyecek misin beni?

ALİM

İşim var diyorum efendi, işitmiyor musun beni?

YAKUP

Evvela bir beni dinle sonra gör işini.

ALİM

Dinlemeyeceğim efendi, bırak artık peşimi!

YAKUP

La havle ve la... Kızım Edirneli ile evlenmiyor!

ALİM

Seni insan olmaya davet ederdim ama yolu bulamazsın. Serssem!

YAKUP

(Seyirciye) Ağzımı açtırmadı ki. İnsan kılığında hayvan sanki! İnadından dinlemedi bile. Edirnelinin kadın olduğunu söyleyemedim! İnadım inat, mabadım iki kanat! Hah! Çıtkırıldım oğlu geliyor şimdi de.

DİLAVER

(Girer, seyirciye) Yakup mikrobu değil mi şu! Şeytan diyor, sapla hançeri!

YAKUP

Dilaver Bey evladım. Sana müspet bir havadisim var. Eğer baban gibi inat etmeyip dinleyeceksen.

DİLAVER

(Hafif sitemli) Neymiş o?.. Dinliyorum.

YAKUP

Kızımın Firuz Yadiğâr Bey'le evlenmesi suya düştü.

DİLAVER

(Heyecanlanır, bozuntuya vermemeye çalışarak) NE?.. Alay mı ediyorsunuz benimle?

YAKUP

Olur mu evladım?

DİLAVER

(İnceden çözümlenerek) Nasıl yani? Ciddi misiniz?

YAKUP

Bittabi. Eğer öfken geçtiyse, kızım seninle evlenmeye hazır.

DİLAVER

(Çözülür) Ahhh! Duyduklarıma inanamıyorum. Ya Rabbi ne büyüksün! Yaşama sevinci veriyorsun bana!

YAKUP

Bizim Firuz Yadiğâr Bey sandığımız, aslında Firuze imiş!

DİLAVER

Anlamadım?

YAKUP

Kafa biraz kalın. *(Aptala anlatır gibi)* Bizim Firuz Yedigâr Bey sandığımız aslında kız kardeşi Firuze imiş!

DİLAVER

Kız kardeşi?

YAKUP

Evet.

DİLAVER

Firuze?

YAKUP

Evet. Ağabeyinin kılığına girmiş. Anla be adam.

DİLAVER

Ama çok baskı uyguluyorsunuz.

YAKUP

Evladım. Yaşlandım. Anla gözün seveyim.

DİLAVER

(Jeton şimdi düşer) Haaa! Erkek kılığına mı girmiş!

YAKUP

Evet. Erkek kılığına girmiş.

DİLAVER

Ha, nasıl olmuş peki?

YAKUP

Eve gidelim. Kızımın ile birlikte anlatayım.

XI. SAHNE - SADIK'IN OTELI

(FİRUZE ve HÜSNÜ karşılıklı sahneye girer. Birbirlerini farketmezler)

FİRUZE

Hüsnü...

HÜSNÜ

Firuze!

FİRUZE

Başına gelen onca şeyden sonra lağırma düşüp boğulmuş...

HÜSNÜ

Beni bulmak için yollara düşüp hastalanmış...

FİRUZE

Sanki sesi kulaklarımda hala...

HÜSNÜ

Kokusu şuracıkta sanki...

FİRUZE

Sanki arkamdan geliyor.

HÜSNÜ

Burada sanki...

FİRUZE

Sensiz bir dünyada yaşamak...

HÜSNÜ

Cehennemden beter...

FİRUZE

Hüsnü...

HÜSNÜ

Firuze...

FİRUZE

Hüsnü...

HÜSNÜ

Firuze...

FİRUZE

Hüsnü?

HÜSNÜ

Firuze?

FİRUZE

Hayal mi görürüm?

HÜSNÜ

Gözlerime inanamam!

FİRUZE

Yaşarsın be!

HÜSNÜ

Sen de!

(Yeşilçam filmleri benzeri bir klişe kavuşma anı. Slow motion olabilir. Şarkı başlar.)

FİRUZE

Hüsnü!

HÜSNÜ

Firuze!

FİRUZE ve HÜSNÜ'NÜN ŞARKISI

HÜSNÜ

Ah Firuze'm aşkım, sen misin bu gördüğüm

Bir rüyadayım sanki, içim oldu kördüğüm

FİRUZE

Karşıdayım Hüsnücüğüm, bir tanecik aşkını

Her şey öyle tuhaf oldu ki, ben büsbütün şaşkını

HÜSNÜ

Sensiz geçen her günüm, işkence oldu bana

Acılarım son buldu, sen çıkınca karşıma

FİRUZE

*Ah sevgilim senin için, dertler açtım başıma
Lakin artık mühim değil, kavuştuk ya sonunda*

İKİSİ:

*Dünya yıkılsa, kıyamet de kopsa
Ayıramaz hiçbir şey, bizi bundan sonra*

FİRUZE

Öldüğünü söylediler be!

HÜSNÜ

Kim söyledi?

FİRUZE

Uşağım.

HÜSNÜ

Bana da aynını söylediler. Öyle derin kederlendim ki canıma kıymaya karar verdim.

FİRUZE

Hah! Hepsi bu defter yüzünden. *(Cebinden HÜSNÜ'nün defterini çıkarır)*

HÜSNÜ

E bu defter nasıl senin eline geçti? Tabii ya benim sana verdiğim resim nasıl benim elime geçtiyse bu defter de senin eline öyle geçti demek.

FİRUZE

Alçak uşaklarımız neden böyle oyun oynarlar ki?

HÜSNÜ

Neredeler acaba?

FİRUZE

Benimki ortalıkta yok.

HÜSNÜ

Şunları çağırıp sorguya çekelim. Bakar mısınız?

SADIK

(Girer) Buyurun.

HÜSNÜ

Efendim uşaklarımızı gördünüz mü?

SADIK

Ooo Firuze hanım...

HÜSNÜ

Uşaklarımızı gördünüz mü?

SADIK

Görmedim. Ben zaten sadece birini tanıyorum.

HÜSNÜ

Bulursanız buraya gönderir misiniz?

SADIK

Tamam, bulursam gönderirim.*(Çıkar)*

HÜSNÜ

Deli mi ne?

FİRUZE

Ee, Edirne'ye gideriz artık?

HÜSNÜ

Ben gelemem ki.

FİRUZE

Niye?

HÜSNÜ

Firuz Yadiğâr'ın cinayetini üzerime yıktılar.

FİRUZE

Buradan bol parayla döneceğiz be. Para her şeyi halleder.

SADIK

(ZEKÂİ ile girer) Bunu buldum. Diğerini de bulursam gönderirim. *(Çıkar)*

ZEKÂİ

Efendim biraz baş başa konuşabilir miyiz?

HÜSNÜ

Tabii konuşalım.

ZEKÂİ

Efendim biraz baş başa konuşabilir miyiz?

FİRUZE

Konuşalım.

ZEKÂİ

(Bir Hüsnü'ye Bir Firuze'ye dönerek konuşur.) Her şeyi olduğu gibi anlatacağım efendim. Bu olan bitende benim hiç suçum günahım yok. Her şey Satılmış'ın başının altından çıktı. *(Firuze'ye dönerek)* Hani şu beyefendinin uşağı. *(Hüsnü'ye dönerek)* Hani şu hanımefendinin uşağı. Mektupları, bavulları karıştıran hep o. Sonra da kendisini ele vermememi istedi benden. E biliyorsunuz ben son derece dost canlısı biriyimdir. Arkadaşımı asla şikayet etmem, ispiyonlamam yani. Ne olur, eğer söylerseniz ailecek açıkta kalırlar, aç kalırlar efendim. Her şeyi anlattım efendim.

FİRUZE

Hüsnü, bak şimdi bu der ki...

HÜSNÜ

Aman, boş verelim artık bunları be. Aslında temiz bir sopayı hak ettiler ama kavuşmamızın şerefine bağışlayalım onları.

FİRUZE

E iyi be! Ben Yakup beyin evine giderim, seni orada beklerim.

HÜSNÜ

E ben gelemem ki.

FİRUZE

Niye?

HÜSNÜ

Evi bilmem.

ZEKÂİ

Ben götürürüm.

HÜSNÜ

Hah! Oldu o vakit. *(Hüsnü ve Firuze çıkar.)*

ZEKÂİ

Cahilim mahilim ama kurnazlık, dilbazlık bende. Kimse aşık atamaz benle. *(Zekai çıkar.)*

(Hababam sınıfı müziği başlar. Hüsnü girer.)

HÜSNÜ

Ne tuhaf hadiseler yaşandı. Hüznün, mutsuzluğun, kederin yerini sevinç, aşk, neşe aldı. Daha yarım saat önce sevdiğimi mevta bilirdim. Ben de yanına gitmek için canıma kıymaya hazırlanırdım. Felek ne tuhaf oyunlar oynar biz fanilere. *(Müzik biter. Zekai girer.)*

ZEKÂİ

Efendim, sizden bir ricada bulunabilir miyim?

HÜSNÜ

Aslında hak ettin lan bunu.

ZEKÂİ

Eee, sonuçta her şey Satılmış'ın başının altından çıktı..

HÜSNÜ

E nerede bu Satılmış? Biz göremeyecek miyiz hiç?

ZEKÂİ

(Seyirciye) Karşısında haberi yok. (HÜSNÜ'ye)

Efendim, ben de sevdalandım!

HÜSNÜ

Kime?

ZEKÂİ

Yakup Bey'in hizmetçisine.

HÜSNÜ

Eee?

ZEKÂİ

Ee beni siz istersiniz diye düşündüm.

HÜSNÜ

Niye?

ZEKÂİ

Siz benim efendim değil misiniz?

HÜSNÜ

Efendimim.

ZEKÂİ

O zaman kızı istemek de size düşer efendim.

HÜSNÜ

Kızın da gönlü varsa isteriz.

ZEKÂİ

Dünden razı efendim!

HÜSNÜ

İstedik gitti o zaman. (*Çıkar*)

ZEKÂİ

(*Seyirciye*) Dünya gözüyle kendi mürüvvetimi de göreyim bari! (*Çıkar*)

XII. SAHNE – YAKUP'UN EVİ

(*GÜLNİHAL, YAKUP, DİLAVER, ALİM SEYFETTİN, YETER sahnededir*)

GÜLNİHAL'İN ŞARKISI

Aptal gibi inanmışım aşkına

Kapılmışım içimdeki taşkına

Sevda beni çevirmişti şaşkına

Perişanım şimdi ben

Derbederim şimdi ben

İnanmışım sevdiğine oysaki

Akıllandım artık kanmam neyse ki

Kalp değil de taşmış meğer sendeki

Perişanım şimdi ben

Derbederim şimdi ben

DİLAVER

Gülnihal. Seni yitirme korkusu öyle kararttı ki gözümü... Fevri davrandım... Hata ettim! Bak her şey yoluna girdi işte. Ne olur kadere karşı gelme. Kavuşmak yazılmış bizim alınımıza! Öç alma arzun şu mutlu günümüze gölge düşürmesin.

YAKUP

Kızım bırak hadi inadı. Görmüyor musun bak nasıl pişman olmuş, nasıl özür diliyor Dilaver.

ALİM

Oğlumun sözlerine kulak veresin müstakbel gelinim. Bak nasıl af diliyor senden. Hem ne diyor Kerkenez Müştak Efendi?

HERKES

Ne diyor:

ALİM

(Arapça uydurur) “.....”

HERKES

Yani?

ALİM

Dışarda ortalık böyle olmuş bari sevenler kavuşsun diyor!

YETER

Bence de affedin onu hanımım. Erkekler böyledir işte. Bir sorun karşısında çaresiz kaldıklarında ancak kaba kuvvetle çözebileceklerini sanırlar. Öfkelenmektense acıyın ona. Hem siz de seviyorsunuz onu. İlaç içecek hastalara dendiği gibi: Madem hapı yutacaksınız, bir an evvel yutuverin gitsin canım.

YAKUP

Bak, evliliğe ilaçtır diyor Yeter, zehirmiş gibi davranma kızım.

DİLAVER

Hadi Gülnihal! Bak beni cezalandırmak istediğini biliyorum. Lakin n'olur susarak değil, konuşarak cezalandır beni. *(Diz çöker)*

YAKUP

İç çekti! Bu iyiye işaret!

ALİM

Devam et oğlum!

DİLAVER

Benden öç almak için kanımı iste seve seve akıtayım.

YAKUP

Abart!

GÜLNİHAL

(Hafif fmgirdek) Gaddar!

YAKUP

Haydi bakalım yeniden barışın evladım, sevin birbirinizi.

DİLAVER

Haydi Gülnihal affettiğini söyle.

GÜLNİHAL

Gaddar!

DİLAVER

Canım!

GÜLNİHAL

Canavar!

DİLAVER

Meleğim!

GÜLNİHAL

Mikrop!

DİLAVER

Alın yazım!

GÜLNİHAL

Köpek!

DİLAVER

Haydi affettiğini söyle.

GÜLNİHAL

Affettim!

SADIK

(*Girer*) Müsaadenizle.

YAKUP

Gel bakalım sağdıç gel. Sen değil miydin beni o Firuz Yedigâr Bey yalanına inandıran...

SADIK

Benim yerimde kim olsa aldanırdı sağdıçım. İki kardeş, bir elmanın iki yarısı gibi birbirine benziyor... Hem söyleseydim 80 dakika ne oynayacaktık?

YAKUP

E doğru.

SADIK

Firuze Hanım da burada. Sizi görmek istiyor.

YAKUP

Buyursun gelsin.

FİRUZE

(*Girer*) Hepinizden özür dilemeye, affınızı sığınmaya geldim. E çok sıkıntı çektiniz benim yüzümden.

YAKUP

Ziyanı yok efendim. Dertler tasalar da biz insanlar için.

ALİM

Tabii canım hem nasılsa her şey yoluna girdi.

ZEKÂİ

(*Girer*) Sayılır! Hala bir eksik var.

FİRUZE

Hüsnü nerede?

ZEKÂİ

Burada efendim. Buraya gelmek için izninizi bekliyor.

FİRUZE

Hah! Yakup Bey gelsin mi?

YAKUP

Yavuklunuz mu efendim?

FİRUZE

Evet. Müstakbel kocam.

YAKUP

E tabii buyursun gelsin.

ZEKÂİ

(YETER'e) Yeter, hala kızgın mısın bana?

YETER

(Fingirdek) Ay yok canım... Unuttum gitti.

ZEKÂİ

O zaman diyorum??

YETER

(Kikirder) Ay isterim tabii neden istemeyeyim!

ZEKÂİ

Bekle geliyorum.

YETER

(GÜLNİHAL'e) Hanımım sizden bir ricam olacaktı.

GÜLNİHAL

Söyle Yeter. Söylemen yeter.

YETER

Efendim, Firuze Hanım'ın uşağı beni istiyor, ben de yuva kurmak istiyorum..

GÜLNİHAL

Tabii Yeter. Seve seve!

HÜSNÜ

(Girer) Herkese saygılarımı sunarım.

YAKUP

Saygı bizden efendim!

FİRUZE

Hüsnü: nişanlım.

HÜSNÜ

(*Yakup'a*) Efendim ev sahibi siz misiniz?

YAKUP

Benim efendim.

HÜSNÜ

Firuze'nin de onayıyla, sizden bir ricada bulunacağım.

YAKUP

Buyursunlar.

HÜSNÜ

Başımıza gelenleri biliyorsunuz... Bunları hoş bir biçimde nihayete erdirip, evlenmek istiyoruz. Eğer siz de nikah şahidimiz olursanız çok mutlu oluruz.

YAKUP

Ne demek efendim. Benim için bir şeref.. Biz de Firuze Hanım'la hesapları görecektik. Evvela sizinle halledelim, biz sonra aramızda çözeriz.

GÜLNİHAL

Tebrik ederim kanki.

DİLAVER

(*HÜSNÜ'ye*) Beni tanıdınız mı Usman Tahsin bey?

HÜSNÜ

Ah, evet efendim. Benimle düello etmek istemiştiniz.

DİLAVER

Evet, istemekle kalmadım, ettim de. İşte, kılıcımı elimden düşüren. (*FİRUZE'yi işaret eder*) Az kalsın öldürüyordu beni.

FİRUZE

Ne öldürmesi?.. Bizzat hayata kavuşturdum sizi.

GÜLNİHAL

(*Fingirdek*) Benim sayemde ama.

DİLAVER

Doğru...

GÜLNİHAL

(İşveli) Gaddar!

DİLAVER

Canımmm!

ALİM

Oh çok şükür ağzımızın tadı yerinde!

ZEKÂİ

Hala bir eksik var.

HÜSNÜ

Neymiş o?

ZEKÂİ

(HÜSNÜ'ye) Efendim hani bana söz vermiştiniz?

HÜSNÜ

Efendim! Sizden ikinci bir ricada bulunma cüretini göstereceğim.

YAKUP

Elimden gelen bir şeyse buyurun efendim.

HÜSNÜ

Uşığım sizin hizmetçinizle evlenmek istiyor. Sizce bir sakıncası var mı?

YETER

Aaaa! Bir talibim daha çıktı. O da uşakmış... Gerçi mühendis, doktor olacak değil ya!

YAKUP

Yeter sen ne dersin bu işe?

YETER

Ben de kendisiyle bir çay neyin içmek isterim...

YAKUP

Efendim uşığımız nasıl bir adam?

HÜSNÜ

İşe başlayalı çok olmadı ama, çok becerikli ayrıca yufka yürekli bir adam.

GÜLNİHAL

Siz benden önce davrandınız Hüsnü Bey. Ben de Yeter'in, Firuze Hanım'ın uşağıyla evlenmesini önerecektim ama madem ki siz benden önce davrandınız, bana yapacak bir şey kalmıyor.

HÜSNÜ

Efendim olur mu hiç öyle şey! Madem sizin de böyle bir isteğiniz var, ben sözlerimi geri alıyorum.

GÜLNİHAL

Olmaz efendim. Asıl siz benden önce söylemişsiniz. Ben sözlerimi geri alıyorum hak geçmesin!

HÜSNÜ

Gülrihal hanım gerçekten çok nazıksınız. Yakup Bey, benim daha demin söylediklerimi söylenmemiş sayın. Hatta ben uşağımın evlenmesini bile istemem!

GÜLNİHAL

Sizinkiyle evlenmiyorsa öbür uşakla da evlenemez. Hak geçmesin!

ZEKÂİ

(*Seyirciye*) Nezaket uğruna evlenemeyeceğim iyi mi!

YETER

(*Seyirciye*) Ne talihsizlik! İki talibim birden gümbürtüye gidiyor!

YAKUP

Efendim uzatmaya gerek yok kızcağız zaten evlenmek istiyor. Birinden biriyle everelim, olsun bitsin.

HÜSNÜ

Efendim olmaz! Gülrihal Hanım'a haksızlık edemem.

GÜLNİHAL

Ben de Hüsnü Bey'e saygısızlık etmek hiç istemem.

ZEKÂİ

Bu işi olsa olsa ben hallederim. Efendim; Yeter'i istemenizi isteyen kimdi?

HÜSNÜ

Sendin.

ZEKÂİ

Gülnihal Hanım, siz Yeter'i kime verecektiniz?

GÜLNİHAL

Sana.

ZEKÂİ

O hâlde uzat ellerini Yeter!

YAKUP

Niçin uzatacakmış sana ellerini?

ZEKÂİ

Çünkü ben hem Hüsnü Bey'in hem de Firuze Hanım'ın uşağıyım.

HERKES

NE!!

ZEKÂİ

Açıklayabilirim!!

Hüsnü Bey; sizden Yeter'i istemenizi isteyen kimdi?

HÜSNÜ

Sendin.

ZEKÂİ

Gülnihal Hanım; siz Yeter'i kime verecektiniz?

GÜLNİHAL

Sana.

ZEKÂİ

O halde Yeter benimdir!

FİRUZE

Hüsnü senin uşağın nerede?

HÜSNÜ

Burada işte, Zekâi. Senin uşağın nerede?

FİRUZE

Burada işte, Zekâi.

HÜSNÜ

Seninki Satılmış değil miydi?

FİRuze

Seninki Satılmış değil miydi?

ZEKÂî

Allah uzun ömürler versin efendim.

YAKUP

Haysiyetsiz adam!

FİRuze

Düzenbaz!

HÜSNÜ

Sahtekâr!

YAKUP

Mikrop!

DİLAVER

İki yüzlü herif!

FİNAL ŞARKISI

FİRuze

Sen ikimize de birden, uşaklık ettin demek

HÜSNÜ

Ah nasıl da fark etmedik, geliyor büyük kötek

ZEKÂî

Sakin olun efendim, dayağa yoktur gerek

Sahnedeki herkesin, yüzüne güldü felek

ABDÜLMECİT

Doğru diyor kerata

ALİM

İşler girdi yoluna

DİLAVER

Ben aşkıma kavuştum

GÜLNİHAL

Ben de şapşık kocama

SADIK:

Neymişsin be Zekâi, aptal demiştin sana

FİRUZE

Bu var ya pabucunu

HÜSNÜ

Ters giydirir şeytana

YETER

En sonunda benim de, bir yuvam oluverdi

ABDÜLMECİT

İyi ettin Zekâi, büyüktü kızın derdi

TÜM OYUNCULAR

Tüm aşıklar kavuştu, temaşa sona erdi

Yani artık bizim de, veda vaktimiz geldi

Sizleri eğlendirip, güldürdüyseniz ne âlâ

Dert keder uzak olsun, mutlu olun daima

ALİM

(Arapça uydurur)

“ ”

TÜM OYUNCULAR

Diyor ki sürçülisan, etti isek affola

PERDE

